Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дене ◆ ШИНАРА, 11 МАЙ, 1982 ШУ. ◆ № 56 (6622). ◆ Мах 3 кеп.

20 ИЮНЕ МОТТИГЕРЧА СОВЕТАШКА ХОРЖАМАШ

ТолашагIбарий цIераш йоах

Политически къахьегамен хьинар айдеина республикин чакхъюал моттигерча Советашка харжа депутаташ уттабеш йоле собранеш. Болхлой класса, ахархой, хьалхъе интеллигенце дикагIбараш хьакъестабеча хапа харжархоша царна пакозаш тел, Коммунистически партен Советски правительстван политика лерраг1а чакхъякара т1ахьех.

Малгобенски района «Ачалуки» яхача комсаш лелаеча совхозе хиннача собране массава а рьала а волаш, городской Совете депутаталла харжа оттабир совхоза шофер Беков Iумара Iийса, тракторист Гагиев Ахьмада Къамбулат, доярка Л. М. Исаева.

Иштта хоржамашта хьалхара собранеш хиннай СССР Конституце цIерагIча совхозе, «Ачалуки» яхача заводе, районерча кхьчиа предприятешка, организацешка, учреждененшка. СССР Конституце цIерагIча совхоза коллективо городской Совета депутаталла харжа белгалбаьб Цечоев Жабраьила Руслан — слесарь, Амахановн Цаплi Магомадовна. Кусиева Ахьмада Марем — совхоза болхлой.

«Ачалуки» яхача заводера Малгобенски горсовета депутаталла харжа оттабаьй шоай дикагIбола болхлой: Чапанова Тархана Илабап, Цыздоева Ахьмада ПаьтIамат.

М. Горьке цIерагIча совхозе хиннача собране Малгобенски городской Совета депутаталла харжа оттабаьб дикагIбола механизатораш, хьайбаш, леладераш: Кувиева Iаьлий Саха шурий товарни ферма болхло, Костоев Мохьмада Руслан — тракторист, Хь. А-Ш. Чапанов — шофер, Цечоева Жабраьила Iайшет — совхоза болхло.

Хоржамашта хьалхара собранеш дIахо чакхъюал НГIАССР столице — город Грозне. Депутаталла баха кандидаташ уттабеш собранеш хиннай Н. Анисимова цIерагIча заводе. Межкдаьттахоша цIераш яьхай шоай дикагIболча болхлой. Грозненски городской Совете баха оттабаьб тIахьожам доаттабеш, дусташ йолча приборий слесарь И. М. Аманатиди, № 3 йолча цеха оператор А. Е. Кучинин, «Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене керттера инженер Б. И. Асламов.

М-В. ЦИЦКИЕВ.

СССР 60 НГIАССР 60 СИЙЛАХЬЧА ЮБИЛЕЯШТА НАКЪАДОЛХАШ

Сихха кIоарглу бурув

СССР-а Нохч-ГIалгIайчен а юбилеяшта сийлениа накъабахара къахьегама вахте эттача Грозненски бурув тохара балхий управлене бурувдеттараша къаьстта дика къахьег. Юбилейни шера бий бетта плани тIаийца социалистически декхараш хавал итт ди хьалха кхоачаш а даь, хIанз мал шоллагIча ах бетта чотагIа бурув тохаш ба уж. Ер шу доладелча дена планагIа лаьрхIачул совгIа цар техад эзар гаргга метр бурув.

«ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа къахьегача УБР лаьттан чепаш техкараша тIагIертта къовсам доаттабу бетта цхьан станокаца бурув тохара сухал лакх а еш, ма мосга дукхагIа мехкдаьтта запасаш гучаяхара.

Яхье даим хьалха латташ хьайоагIа буровой начальникаш, кагирхой хьехамчаш Н. Д. Гусаков, А. Н. Золтарев, Е. М. Ильичев, А. Г. Мау, П. А. Таранаков керте латтача буровой коллективаш.

Планал совгIа бурув тохара шера тIаийца хиина социалистически декхараш хIанзлехьа кхоза совгIа кхоачашдаьд УБР коллективо. Бурувдеттараша лаьрхIад ер шу чакхдалалехьа пачхьалкхенна 50 эзар сом пайда бе, 280 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое, рационализаторски предложенеши изобретенеши производствина юкъехкахьарах шера хулаш бола пайда 170 эзар сомага дIакхоачабе. Уж декхараш УБР коллективо дикка тIехкхоачашдеш да.

Д. ГАБАЕВ,
Грозненски УБР вокхагIвола инженер.

Пайдане гIулакх

Юртбоахама продукци пачхьалкхенга йоахкара района колхозашти совхозашти нийсса дика дакъа лоац Веденски района халкъа депутатий юртсоветий исполкомаша.

Масала, укх шера юрташка бахача наха пачхьалкхенга дехкад 975 центнер дулх, 400 центнер шура, 86 центнер тха, 131 эзар фуъ.

Къаьстта из гIулакх дика леладу Макажа яхача халкъа юртсовета депутатий исполкомо. Укхаза бахача наха керда шу дIадоладелча гIоне пачхьалкхенга дехкад хьалхарча ах шера план 160 центнер йолаш 173 центнер дулх. Иштта, исполкомо вIаштIехьдаьккхад пачхьалкхенга совъяьнна шура йохкара гIулакх а. Из сихай 24 центнер.

— Тхона хьалхашка оттаяьча задаенга хьежача, ер шу чакхдоалаш 45 центнер тха, 1 июль хьатIакхачалехьа 10 эзар фуъ пачхьалкхенга дохка декхарийла да тхо, — йоах Макажа яхача юртсовета исполкома председатела Баширов Сайде. — Тешаме аха мегаргда из задани оаха кхоачашъергьа, аьнна. Заданел дукхагIа дохкаргда оаха дулх а.

Иштта, дика лел гIулакхаш района кхыча юрташка а. Цар доккха дакъа дIалоац района пачхьалкхенга хьайбай продукци йохкара цхьайттагIагIча пятилетка шоллагIча шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяра.

Ш. ХАСАРОВ,
Веденски района юртбоахама продукци ийлраи дун дикалга хьажарав вола пачхьалкхея инспектор.

Болхлой говзал лакхъяра

Тха завода партийни а профсоюзни а организацеш, администраци тIехкьарча шерашка дукхагIа терхам тIаахийта яьлар вах керттерча даьъе СаьмуIашкара а хургболаш цар балха говзал лакхъяра.

Вай республике кийчбеш бац консервни производства говзанчаш. Цудухьа вах дешa кхыча городашна ахийта беза да тхо. ХIаьта тхона ашараш дукхагIбараш кхалнах ба. Иттех шу хьалха хала дар шоай мехкарий кхыча республикашка, городашка деша бахийтара вайнаьха дезалий дай а ноаной а бартабоалабе. Из хало а эшайир оаха. Армавире а даха дига йолча механико-технологически техникума кулгалхошка дехар дир оаха, техникуме деша дIаоттабара кагирхошкара экзаменаш дIаэцара тха юрта комисси яйта, аьнна. Тха дехар цар кхоачаш а дир. Техникуме деша дIанйцар СаьмуIашкара школаш чакхъяьха 15 дешархо. Техникуме дийша баьннача тIехьа уж берригаш тха заводе болх бе а баьхнар. Цул тIехьагIа деша баха ловраш дукхагIа хилар. Консервни производства тайп-тайпара специальностащ кераераннь 22 саг ва хIанз тха заводе, царех 18 кхалсаг и. Уж берригаш а боахама лоархIаметIа йолча участкаш кулгалдеш ба. Масала, тха лабораторена керте Серсултанова Тонта латт, керттера механик Магомедов Iабдул Вахид ва, баьцадаарий цеха начальник — коммунист Арцыхаев Максим, и. кх. дI.

Партийни, комсомольски, профсоюзни организацешта кулгалдеш ба техникуме дийша: Мурадов Ризван, Байсаева Зайнап, Асакова Лида.

Завода болхлой кийчбеш бувзам лоаттабу оаха СаьмуIашкарча школашца. Дешархоша экзаменаш дIа миштa тел хьеж, школа чакхъяьккха кийчлуш болчарна дувц завода балхах, къахьегама хьалаш дIадовзийт заводе а биге. Цудухьа хIара шера дукха кагий вахи мехкарийи ух тхо долча болх бе. Уж деша ухийт вай мехка тайп-тайпарча городашкарча профтехучилищашка а. Иштa йола дешара заведенеш чакхъяьха 64 саг ва хIанз заводе къахьегаш, ялх саг институте дешаш ва.

Профтехучилищаш чакхъяьккхачар къахьег контролераш, бактериологаш, технологически оборудоване наладчикаш болаш, лабораторе, и. кх. дI.

Наьха балхацара говзал лакхъяра тIехкьарча хана хаддаиза йоакхо сш хиларо боккха пайда а бир завода. Масала, кттагIча пятилетка производственни план толаме кховчайир оаха. Тха заводе цIаккха а ца хиина хIама дар из.

Дикача къохкамаца дIайолаяьи карара пятилетка а. Сохкиа планал совгIа 668 эзар сома маьхо продукци дIаелар оаха Даьхенна, хIаьта укх шера хьалхарча квартале планал 90 эзар сома маьха дукхагIа консерваш дIаелар, продукци кийчъярга дIадодар 45 эзар сома лох а деш.

Района боахамашка чуэцаргдола баьцадаараш хьэзцаран уж чакхдахарах хIанззе кийчо еш да тхо. Совхозий кулгалхошца договораш уттаду. Цар тIа белгалдоах хIара боахамо тха заводе маца, мел миссел баьцадаараш дахьаргда. Цо йиш хулийтаргья хьал мел кхедаь баьцадаараш да ца дойташ чакхдаха.

Сиккъ дIахьош да заводе моттигашкарча Советашка 20 июне хургдола хоржамаш чакхдахара кийчо елга. Райсовета депутаталла кандидаташ хоржаш собранк хилар тхо долча укх деношка. Цига райсовета депутаталла харжара завода коллективо ший кандидаташ оттабир. Уж ба тха толашагIа бола болхлой: автогаража заведующи М. Серсултанов, болхло А. Махаева, профкома председатель Л. Асакова, технолог М. Узуева.

СССР 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, из ший лоIамагIа Россева юкъеяха 200 шу дизарца белгала да ер шу. «ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизах шерра социалистически яхь а йоаржаяь цу цIейшта ма хулла дикагIа накъадахар духьа низ дIакхоачар дергда тха коллективо.

В. АХМАДОВ,
Ачхой - Мартановски района «Самашкинский» консерваш еча завода директор.

Шалински района «Джалка» совхозе кIезига бац хьажкIаш кхее хоаш бола механизатораш. Царна юкъе ва Абдулмежидов - ХIарон (сурта тIа вар). Дукхача шерашка ялата лаьрхIа йола хьажкIаш дика хьалкхееш хьавоагIа из. Кагийча наьха хьехамча а ва ХIарон. Итт саг Iомаваьв цо хьажкIаш лелае. Царех дукхагIбараш хьинар ца кходеш лаьттанца къахьегаш ба.

Укх деношка 200 гектара тIа хьажкIаш дIаювш боахк механизатораш. Сийлахь юбилеи йолча шера Абдулмежидова звенос декхар тIаийцад хIара гектара тIара 45 центнер хьажкIаш яха.

Х. МУКАЕА дилла сурт.

Яхье котбаьннараш

СССР-ей Нохч - ГIалгIайчен автономен сийлахьча юбилеяшта яха ма йоагIара накъаяхара шуп коллективо тIаийца декхараш миштa кховчашду, аьнна шийга даьча хаттара жоп а луш, «Автовазтехобслуживане» Грозненски межреспубликански центра директора **Демиев Шамад Арсбиевича** аьлар.

— Дезача юбилеяшта къахьегама совгIат кийчдара оаха тIаийца декхараш доккхийн бехктонхамен да. Цхьабакъда, укх шера ерригача зона а тха автоцентра болхлоша а доахача къахьегама толамаша къаьгга хьакьокх уж дикка тIехкхоачашдергхилар.

Из иштта хилара тешал деш да дIабахача бий бетта даьха производственни хьокхамаш. Ерriга зона хьаийцача шоай доалахьа автомашинаш арашта гIулакх дара бий бетта план 106,8 процент кхоачаш а еш, пачхьалкхен планагIа лаьрхIачул совгIа даь гIулакхаш 60 эзар сома маьха да. Вай республика хьаийцача шоай доалахьа легковой автомашинаш арашта даь гIулакхаш планагIа лаьрхIачул 40 эзар сома маьха хилар. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 4 процент тIехкхоачашъяьй. ДIадахача шера укх хана хинначул вoрхI процент совгIа лакхъяьй из. Шоай доалахьа легковой автомашинаш йолча наха планал совгIа мел даь гIулакхаш из лакхъяра чотагIа даь да.

Дикала тIахьожам лоаттабара йола комплексни система производствана юкъейоалаелга дизза чакхдаьккхад тха предприяте коллективо, яхаш дувц Шамад Арсбиевича. Цудухьа укх тIехьарча хана геттара кIезигъенай оаха беш болча балха юкъе нийслу брак.

Автоцентра коллективана укх шера хьалхарча квартале Ерригсоюзни социалистически яхье даьхача толамий итогаш йича хьалхара моттиг а хьожаеш, ахчан премелар. ДIахо йодача хана а иштта дика болх бе лерхIаш я предприяте коллектив.

Уж толамаш доахача дьржача социалистически яхьо хьалхара моттиг лаьцнхай вокхагIвола мастер Барнев Аюба Мурат керте латтача № 5 йолча участка коллективо, шоллагIа моттиг лаьцнхай Закиров Iадиана кулгалдеча диагностика цхьоалагIча участка коллективо. Дика толамаш доахаш ба малираш Байдарова Томуся, Висаитова Зара, Тасуев Наха, Агаджаили Юра, кхыбараш.

Ханал хьалха бувл

«ХIара балха дийнахьа хьадер дукхагIа хилийта!» яхача девизагIа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, дика къахьегама толамаш доах карарча шера «Трансмаш» завода коллективо. Ханал ши ди хьалха кхоачашъяьй цо деррига техникоэкономически хьокхамий бий бетта план. Эшачул совгIа маьхала яьккха продукци эзараш сомаш мох болаш я.

Коллективе даим хьалха латтарех я Петров Владимир Алексеевича кулгалду механически цех. Дика къахьег укхазарча токараша В. Анапченкос, горсовета депутата Макаазиева Яхьяс, кхычар.

Дукха тIехьбисабец царна Самойленко Владимир керте латтача цигропотреб цеха болхлой а. Укхаза а дикагIчарех цаI я горсовета депутат Сисенко Наталья.

Р. АУШЕВ.

ГIишлонхой: бераштa совгIат кийчду

Мехка а республика а дезача цIейшта дика кийчо еш ба Нохч - ГIалгIай - гIишлошъеча управленена чуйоагIача СМУ-4 барт тайнача интернациональни коллектива гIишлошъераш. БIарча СМУ хьаийцача карарча шера бий бетта генподрядагIен шоай низашцен де дезаш хиина балхаш дизза кхоачашдаьд цар.

Коллективо шерра яьржача социалистически яхье къаьстта дика толамаш доах Дигаев Iальви керте латтача шоллагIча участка болхлоша. ГенподрядагIа де дезаш хиина гIишлон - монтажни балхаш 123,9 проценти шоай низашца доьраш 133,5 проценти даьд цар. Карарча шера кхоалагIча квартале эксплуатаце дIаяла езаш хиина 140 моттиг, йола берий беш июнь бутт чакхбалалехьа кийча хилийта дош деннад гIишлошъераша. ХIанз отделочни балхаш чакхдоахаш латт цига.

Р. ХАДИСОВ.

«Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни связист» яха сийлен цIи елавах дола Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Бувзама средстваш эргайоахаш тоаечен дегIайоалаечен доккхий гIулакхаш карагIдувларахи республика общественни вахаро хьинаре дакъа лацарахи «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни связист» яха сийлен цIи лойла:

Акбиев АртагIа Закрена — Малгобенски района бувзама отделене начальника.

Андреева Мария Яковлевнапа — Грозненски телеграфа телеграфисткана.

Аносова Нина Николаевнапа — Грозненски почтамта почтальона.

Татиев Сидмахьмад Абдулхьамидовича — Гудермесски района бувзама узела инженера.

Шихарбиева Зоя Константиновнапа — Шелковски района бувзама отделене начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 6 май.

Нов. А. А. Саидов юрта боахам производственно-технически Iалашбара йолча Нохч-ГIалгIай АССР Пачхьалкхен комитета председателалла хьожаварах дола Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нов. **Саидов** Абдулла Ахмедович юрта боахам производственно - технически Iалашбара йолча Нохч-ГIалгIай АССР Пачхьалкхен комитета председателалла хьожаве.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 10 май.

Нов. И. А. Аванесов юрта боахам производственно-технически Iалашбара йолча Нохч-ГIалгIай АССР Пачхьалкхен комитета председатела декхарех мукъавалийтарах дола Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиумо соцам бу:

Нов. **Аванесов** Иван Алексеевич юрта боахам производственно-технически Iалашбара йолча Нохч-ГIалгIай АССР Пачхьалкхен комитета председатела декхарех мукъавалийта пенсе тIа водаш хиларца дувзаденна.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1982 шу, 10 май.

ЮБИЛЕЯШТА ХЕТАЯЬ САЙРЕ

Гудермесски медицински инструментий заводе кIезига бац къахьегама ветеранаш. Цар шоай дукхача шерашка Iомаь опыт, дикагIйола балха методаш дIайовзийт кагирхошна. Укх деношка къонача производственникаша вIашагIкхетар хилар къахьегама ветеранаш. Из хетадаь дар СССР 60 шу, Нохч - ГIалгIайчен автономе 60 шу, ший лоIамагIа из Россева юкъеяха 200 шу дузача цIейшта. Уж вIашагIкхетар хиннай планировани - поливальни цехе заводоуправлени.

Цу тайпара сайре хилар слесарно - механически цехе а. Ший тайпарча цIейна кийчъяьча наьс бIаре тIехтайпарча хьинтеша дохаш [illegible] дар дика [illegible] бар [illegible] дийнах [illegible] дIадахара [illegible] партеста Л. И. Брежнева дешаш тIадола плакат. Истолаш тIа латт аьлаш.

Сайре хьайийллар къахьегама ветеранаша Т. Солтахановен Р. Ашасвен. Цар дийцар шоай заводах, укх 17 шера цига хиннача хувцамех. Масала, хьалхарча шера «Мединструмент» заводе арадоаш хиннар 12 тайпара продукци мара яцар, хIаьта хIанз — 300 тайпа яр. Укхазара медицински инструментий дIанихьайт вена районе долча социалистически пачхьалкхашка, Азерча, Африкерча, Латински Америкерча долчагIа хьаьнаш [illegible].

Заводе арадоаш [illegible] продукци [illegible] слесарно - механически цеха болхлой кулгашца гIолла, [illegible] дуйл [illegible] ветеранаша. Цудухьа керда [illegible] да вечачи къадеча [illegible] хашка отташ дола декхар да ма мога сихагIа професси яра а еза, цIена болх бар, ший балха тIа бокъонца вола говзанча а хиина дIаоттийта. Цу дийнъо уж Iомалу къахьегамо ветеранашкара.

Слесарно - механически цехе болх беш ва 40 сорагIа къахьегама ветеран. Царех цаI а 1965 шера — завод бола йолаелча дена укхаза къахьегаш йола Г. Ф. Кириченко Галина Федоровнай наьхха тIа денаш а къахьегама Сийлен какаллагIча степень орден. Из а КПСС Гудермесски горкомой завода парткомой член.

Сайрена гулбенна дукхача тIахьаш, царна дегачу дунаш къамаьл дир Г. Ф. Кириченкос. — Завод — из са биографи, — укхаза [illegible] сайна [illegible] професси, заводе из дIаийд ший коммунистий мугIаре [illegible] [illegible] из [illegible] биографи, иштта яда ди йиш волаш бацара дукха болхлой. Царех цаI ва мастер Х. И. Мачигов. Предприяте оттара хьалхарчарцa боккъо елар цуша ший тамагIа а долаш продукци араяхеца. Цо даьхача толамий лакха мах баьб Даьхено. Цунна еннай «За трудовую доблесть» яха медаль.

Завода дикагIйола токарь - револьверщиц яха сийлен цIи кхаьчча Л. И. Макоевана. Учени йолаш дувзаьнна укхаза дIаоттадаьдир ший ненадешка цигь Людмила Константиновна. ХIанз оаводе дукха ба цо Iомаьбаь балха дика говзанчаш. ХIана уж ба шоай опыт дIа а луш, кхана специалистий Iомабеш. Людмила Константиновна еннай Къахьегама Сийлен кхоалагIча степена орден. Дукха ца йоаццаш Л. И. Макоевана дехар СССР медицински промышленностан Министерства медицински болхлой профсоюза ЦК а Сийлен диплом.

Укх тIехкьарча шерашка Гудермесски городской совета халкъа депутати завода кхалнахьа совета члени йолаш хьайоагIа из.

Цехерча болхлоша метте заводерча дукхача болхлош чоагIа лаьрхIаш сийдеш бола къахьегама ветеранаш кIезига бац цехе. Цар масане а цIераш лакха дергол.

Сайре чакхйоалаш къамаьл даьча слесарно - механически цеха начальника Н. Н. Андреевнас чIоагIа баркал аьлар шоай ветеранаш дIа даьча дегIакъадеха, цIена балхаш кагирхошна довза а бовзийтарах бола къахьегама ветеранашта. Укхаза доалаш хиннача кагирхоша шоай къахьегама ветеранашкара хьехаж а оаш, тIа-тIа дикагIа къахьега, шоай хьехамчий тредицеш дIахо ахьа.

П. ЦОРИСОВ.

Коталон ди дездеш

Вежарий каш тIа

Самардимхалхьа [illegible] итт сахьат даьлча Назранерча Советски Союза Турпал В. А. Половинкин, летчикаш Г. И. Павлов, В. И. Юдин, М. А. Эсмурзиев дIабехка боахкача вежарий каш тIа хилар Коталон Денна хетаьь митинг. Укхаза баьхна, хилар тIема ветеранаш, района ерригача предприятей къахьегамхой Советски наха Сийлахь - боккхача Даймехка тIем тIа гайтача турпалча, деналерча гIулакхех лаьца митинге къамаьл дир КПСС РК хьалхарча секретара А. А. Мякнева, райисполкома председатела А-Х. Х. Аушева, тIема ветеранаша С. Л. Плиева, М. О. Гадаборшева, Н. А. Сапраева, Х. К. Арчакова.

Вежарий боарза тIа зизаш дехкар района [illegible] предприятеи [illegible]. Митинг чакхъяьча хьахача Коталон цIейна хетаьь юнармейцай парад хьажа гоьрда хьовхар.

А. САГОВ,
тха соб. корр.

Къона ноахале даьй гIулакхашта тешаме я

Коталон Денна 37-гIа дола шу политически а къахьегама а хьинар айдеина белгалдаьккхар СССР а вай республика а дикахача юбилеяшта наьха [illegible] Нохч - ГIалгIайчен къахьегамхоша.

[illegible]

СССР 60 НГIАССР 60

Юбилеяшта накъадолхаш

КПСС XXVI СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

Социалистически яхьа дневник

Экономика пайда беш хила еза

ДукхагӀеи дикагӀеи

«ХӀара балха дийнахьа хьаздр дукхагӀа хилийтаӀ» яха дешв а йолаш болча патриотически болама инициаторех ца1 я «Электроприбор» оалача завода коллектив. Цо тӀаййцад укх тайпара лакха социалистически декхараш: пятилетка контрольни цифрагӀа лаьрхӀачул совгӀа миллион сома маьха продукци арахеца, къахьегама овсарле 18 процент лакхъе, хӀаьта из деррига а бола беш бола нах тӀа ца тохаш, керда производственни майдаш юкъе ца йоалдеш а деш, 149 эзар кнт электроэнергии 160 гигакалори йӀовхала энергии 0 тонн Ӏаьржа метал а 1,5 тонн бос бола метал а кходе.

СССР хьахиншь 60 шу, Нохч - ГӀалгӀайчен автономе 60 шу, нохчийи гӀалгӀайи халкъаш шоай мукъаӀа Россех дӀакхийтта 200 шу дизара сийна къахьегама вахте а этта, юбилейни шу доладеннача хьалхарча деношка дена хьинаре къахьегаш я коллектив, производственни плани тӀаййца социалистически декхараши кхоачашдара.

Балха итогашна хьахьокх коллектива дика дӀайолаенна хилари оттаяь заданеш кхоачашъеш хилари. Планал совгӀа ехка а арахийца а продукци итташ эзараш сомий маьха я.

Паччахьалкхен дикала Знак тӀалаттача продукце боарам 41,2 процентага кхаьчаб.

Чакхдаьннача шера доладеннад тхо къаьстта чоалхане йола ЭР-620К4 яха электрофотографически аппарат арахеца. Ведомствашта юкъерча комиссе дӀаййцай ЭР-12 МИ-1 оалаш йола аппарат. Дукха чакхдаьхад технически дегӀаахара плана тӀа белгалдаь гӀулакхаш. Производствана чуйоалаьй 130 тайп - тайпара мероприяти, уж юкъейоалаяро сийна экономически эффект 700 эзар сом совгӀа да.

Хьалха латта технологи юкъейоалаяра, къахьегам Ӏилмаи ларда тӀа вӀаштӀехьабаккхара, производственни процессашта механизаци автоматизация яра боарам лакхбаро йиш хилийтай соакъа цу ханаца нийсдича къахьегама овсарле НЧП гӀолла 1,56 процент лакхъен арахецача изделешта чулоаца къахьегам 2,5 процент лохбен.

Экономе режим чӀоагӀъяр — коллектива керттерча декхарех ца1.

ЧӀоагӀа теркам тӀабохийт заводе болх беш болча наькъа сакхетам лакхбара, ресурсаш шоай доалахьара яраш мо кхоеш хилийтара.

Хьажараши рейдаши вӀашагӀъехкаро, экономика деша болхлой собранешка дилла болх беча производственни совещанешна дуцаро, рационализаторий конкурсаша — цу дерригие йиш хулийт дукхаьа кходара коллектива шерагӀа юкъеоза. ХӀаман хьурмат деш кургболаш наха кхетам бала.

Геттара во лоархӀаш хӀама да заводе брак йола продукци арахецари болх тесса лелабари.

Тхона хьалхашка латтача керттерча декхарех ца1 да аппараташа чулуаца материалаш кӀезигъяр. Дукхка болхаш ду завода технически службаша объемни листоштамповании конструкцеш юкъеноалаяра, порошкови металлургии нийса литьеи юкъейоалаяра, металлически сатхалий метта пластмассови прам уиттаяра чотах изделей дукха лелабар. Уж гӀуллакх дахьара иштта цкъаъа ялхаш дайна. Иштта сенна пайдица дукхагӀа лоархӀачул металл цу хилийтай сеприйн аппаратий дозал цхьа процента ах процентиа лохде, из бахьан долаш шер-шера кходергда итташ тоннаш металл.

Оксиди пленкашта тӀехьожам лоаттабара прогрессивни способи селена кристализаце температура йистара способи юкъейоалаяро дикка кӀезигъьй бос болча металла технически отходаш.

Заводе вӀаштӀехьадаьккхад пайда нийцача селенировании цилиндрашта ресторани слага, цо йиш хилийтай чӀоагӀа дифецитни йола селена регенерацена юхачуяла, цун чотах дукха алюминиеви турбаш кхолий, хӀаьта цул кӀезигагӀа лоархӀам болаш йовца интенсификаци яьй производствага дӀабода къахьегам кхо а беш. Хоьш да продукце маьха юкъе къахьегама затраташа йоккха моттиг лоацаш хилари уж затраташ лохъяра хӀара проценто йоккха экономически эффект луш хилари. Цудухьа заводе отта а яь чакхйоакаш я йовш йола балха ха кӀезигъяра, къахьегама овсарле лакхъяра тӀасрзаяь йола мероприятеш. Из бахьан долаш кӀезигъеннай йовш йола балха ха, лохденнад прогулаши нах балха хьабахка тӀехьабуларш, чӀоагӀъеннай къахьегама дисциплина, эффективнегӀа пайда ийбу машинехи оборудованехи.

ТӀехьарча шерашка чӀоагӀа теркам тӀаухийт оаха къахьегама бригадий форма производствана юкъейоалаяра. Дикка шерагӀа даьржад из гӀулакх карарча пятилетке. 60 процент совгӀа ба хӀана къахьегам вӀаштӀехьабаккхара бригадий форма чулоаца болхлой.

Производства эффективности беррига балха дикали лакхъяра Ӏалаьмете бокхача лоархӀаме хиннай социалистически яхь. Дикка лыржай завода къахьегамцара гӀулакх коммунистически принципагӀа леладара тӀасрзаяь социалистически яхь. Яхьа цу формана юкъе ба беррига болх беш болча нахах 95 процент.

Паччахьалкхен совгӀат дола саг 64 ва заводе къахьегаш. Шер-шера бӀаьш болча наха лу заводе «Социалистически яхье котавьннар» яха Знак.

Беррига хьалха латтарий цӀераш-м йоахалургьяц, цудухьа са безам бо царех цхьабарий цӀераш яха. Уж ба СКБ керттера конструктор Е. Е. Ледванов, технолог В. П. Веленская, фрезеровщикаш Ю. В. Касьянови, А. П. Илларионови, токараш А. П. Бойко, В. Н. Суровецкий, Ю. И. Некрасов, Е. Г. Письменный, слесараш - инструментальщикаш Н. Е. Горини, В. И. Беленский, дукха кхыбараш.

Оаха даьраш дукха да. Амма тхона дика ховьа, цхьайтталагӀча пятилетке завода коллектива хьалхашна латта декхараш чоалхане долга.

Кхоачам ба, иттлагӀча пятилеткаца нийсдича арахеца профилированни товари продукци 25,3 процент тӀакхетаргда аьнча.

И. ЛЯХОВ,
«Оргтехника» ГПО керттера инженер.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

ДӀадахача шера аьхки тха газета тӀа издаьдар «Чечингремстрой» треста чуйоагӀача ше болх бе йоаелча дена плановоа боарамга кхача ца могаш хиннача Аргунски промбаза коллективах. Цул тӀехьагӀа фу хувцаденнад цига?

Аьшкабетонии цех. БӀарг лекхача, цкъарчоа, ер маьлий аьнна хувцаленна хӀоша доацаш, хьалха хиннача тайпара деррига а диса долаш санна хетаду.

— ХӀаьта хувцамаш-м долаш ма дий, — йоах цеха начальника Ваиаев Ӏадрашида, — уж децаре вӀашагӀъелла аьшкбетон арахецара шера план миштта кхоачашъергъяр оаха? .

Вешта, уж хувцамаш атта холуш дац, ала йиш я, хӀана аьлча, хувпабеннараш нах шоли боландаь, цар дог-уйла кхыча тайпара йоландаь. Къаьстта теркам тӀабахийтар оаха цхьаькха бахьан а доалаш балха ара ца бувларашца, корта бохабу малараш молорашца къовсам лоаттбара. Цо йиш хилийтар балха овсарле лакхъе, къахьегама дисциплина чӀоагӀъе, карагӀдаьлар йиъталагӀча квартале планагӀа ющегул 600 совгӀа кубически метр вӀашагӀъелла аьшкабетонии изделеш арахеца а шера план кхоачашъе а.

Цхьабакъа, балха хьалаш тоадара чакхъьхха мероприятеш цу тӀехь чакхъялац. Иштта хьал а ль болх бе йоласинай аьшкбетонии изделеш дукхагӀа йокъас йиш хулийта пропарочни камераш йола тхопна кӀал йовца полигон.

Социалистически яхьа керда условеш оттайир. Бригадо, смено хӀара дийнахьа болча балха итогаш тӀайола «Хьокхамий улташ» хьалтехад. Цул совгӀа цеха коллективо арахеца йоланьй керда тайпара йола аьшкбетонии изделеш: 1980 шера укхаза арахеца продукци 6—7 тайпа мара ца хиннача, хӀанз арахецар 20 тайпара я, цадал ка геттара сиха цаьба лучаӀ заказах я йолаш.

— Атта дацар тхона из гӀулакх вӀаштӀехьдаккха, — яхаш дуц лӀахо А. Вашаева. — хӀана аьлча, хӀара арахецаш йолча кердача изделена шин къастта форма эш. Мичахьара я еа оаха уж, тресто тхона вӀалла а гӀо деш ца хилча? а гӀуланх а оахош кховчашде дийзар тха. Кхыча предприятешка а ухаш йийора пайдана йовцача дийна формаш, уж тоа а еш, кийчйора керда изделеш. МалагӀа ба тхона цох баьнна пайда аьнна хаттар отта ларлу. ДӀалархӀа оацош: 1980 шерага диллача хӀанз шоала дукхагӀа арахец аьшкбетона изделеш, къахьегама овсарле 2,2-зза лакхъеннай, хӀаьта болхлошта долгӀа алапи 42 процент тӀакхийтта. ХьалхагӀа продукци кийчъярга дӀабода мах 3 сом 20 кепиг хиннача, хӀанз дӀалодар 80 кепиг мара дац. Ер деш хиннача предприятие коллективо хӀанз 15 эзар сом совгӀа пайда бьаб.

Сенах хьахийнаб ца пайда? Керттерча даьнъе болхлоша производства чура резерваш гуча а йоахаш, шоай балха тӀа дукха рационализаторски предложенеш юкъехувларах. Масала, слесарий бригадира Хамзаев Ӏумара еннача рацпредложене йиш хилийтай хошна вагон йоассара нормагӀа 4 сахьат эшача ца 1,5—2 сахьата йоассе. Кердачуя машинийна кӀел йоцихьа аьшио емкость а оттаяь вагона лохерча люкаш на гӀолла сихха цемент Ӏойоассар. Цу чура шиенови насосаьца цемент дӀайохийт лаьрхӀача баккаш чу. Цул тӀехьагӀа марихала - бетонии уале. Из гӀулакх вӀаштӀехьдаккхалехьа кхыча предприятешнара лаьрххӀа доккхий моьхаш а телаш ихулар цементоваш. Пайда барагӀехьболо нийъ—йӀоохален электроэнерги кхом бар. ХӀанз шоала кӀезигагӀа дӀаух из, хӀаьта шоала дукхагӀа я арахеца продукци а.

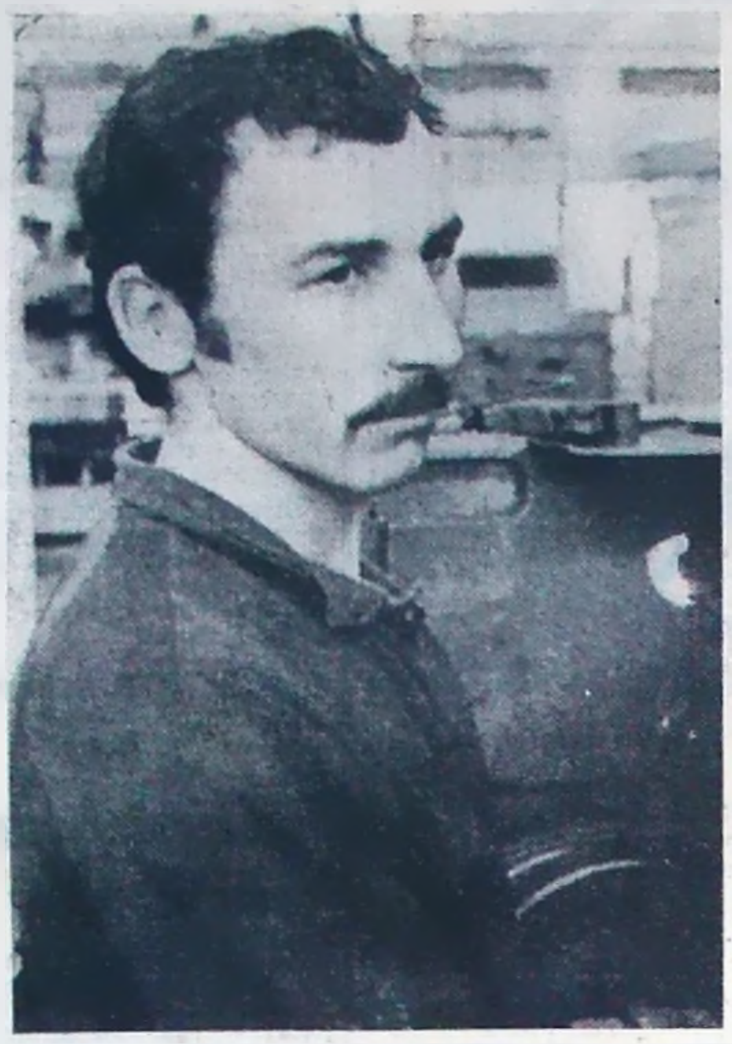
Мишта баргӀдьннад из гӀулакх? Геттара атта. Юххьонца 5 километр йӀаьха йола теплотрасса шелал тӀакхачаргӀоацаш дӀакъайлай, йоллии а яь. Цул тӀехьагӀа пропарочни камерашнара Ӏи ара а ухаш йоургйоаца хьалаш Ӏелашбаьд, салоӀача денешка теплотрасса дӀатьоларах дийца ТЭЦ-а кулгалхоша.

Электроэнерги кхоара тӀо ду электрика Ш. Кайсарова, слесараша Х. Тайсумова, Ӏ. Хамзаева еннача рацпредложене. Шин смеатӀа 400 киловатт-сахьат электроэнерги кхое йиш хулийт цо. ДОЦ-е льтта хаддайза болх беш хинна бокха ния бола транспортер дӀа а лаикха циклично болх бу эӀамагӀа яр оттарах вӀаштӀехьдьннад из де.

Дийна къахьег аьшкбетонии цеха коллективо карарча шера а. Хаьал хьалха кхоачашъьннй цо биъ бетта заданн.

Социалистически яхье дарим хьалха латташ, коммунистически къахьегаме шоалкъара масал а телаш болх бу Сайханова Тумишас, Мизяя Надеждас, Хамбиев Ӏумара, Халидова Айбикас, Азимова Тойтас, кхычар. Цар хӀара дийнахьа тӀехкхоачашъю шоай смени нормаш.

Н. АСЛАХАНОВ,
Шалински района «Коммунизма байракх» яхача газета корреспондент.

СССР-ен Нохч - ГӀалгӀайчен автономен сийлахьча юбилейшта сийленца накъабахара цхьайтталагӀча пятилетка хьалхарча шин шера задани укх шера 7 ноябрга кхачалехьа кхоачашъе социалистически декхараш тӀаййцад Грозненски ремонтно-механически завода бӀаьш болча болхлоша.

Царех дукхбараш уж декхараш дикка тӀехкхоачашдеш ба. Масала, токарь, коммунистически къахьегама ударник Доудов Умар Далхадович. Ше кийчъю продукци дикеи тӀехдикеи мара а ца хулийташ, цхьа смена дӀаяхийтац цо цаӀи ахи норма кхоачаш ца еш.

СУРТА ТӀА: токарь **У. Даудов.**

Н. ПЛИЕВА сурт.

Нохч - ГӀалгӀай гӀишлон управлене домостроительни комбината йиълагӀча гӀишлон участка дукхача гӀишлонхоша чӀоагӀа лоархӀаш синдеш я малар, коммунистически къахьегама ударник Печорина Валентина. Хьинаре къа а хьесаш баккха - дика толамаш доахаш хиларца даьннад цун сий коллективе. Цхьаькха тайпа дакъа дала хьо доацаш хул цо хьехха басар. Юкъера лаьрхӀача хӀара сменагӀа норма 120—125 процент кхоачашъю.

СУРТА ТӀА: малар **В. Печорина**

Н. ПЛИЕВА сурт.

КХОМ БАР—КЕРТТЕРА КХОАЧАМ

Экономически обзор

Нохч - ГӀалгӀайчен производственни коллективаша тӀагӀертта къовсам лоаттабу СССР-а 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу, из шиъ лоӀамагӀа Россеца юкъеяха 200 шу дузача цӀейшта сийленца накъаьлхара.

1982 шера биъ бетта итогаша хьахьокх индустре, гӀишлони транспортни организацей, кхыча доалъой болхлоша паччахьалкхен плани тӀаййца декхараш кхоачашдара хьинаре къахьегаш хилар. Республикс кӀезига яц хӀара бетта хьинаре къа а хьегаш, оттаяь заданеш толаме кхоачашъеш йола коллективаш.

ЦхьоалагӀча майна сийленца накъа а боагӀаш, республика индустре болхлоша хьал хьалха кхоачашйир продукци маьхала яккхарех изделей дукхагӀдола тайпаш арахецарех биъ бетта план. Биъ бетта планал совгӀа Даьхенга дӀакхаьчар 7 миллион сома маьха продукци.

Мехкдаьттеи гази лккхара, радиоприемникаш, тракторни прицепаш, кӀир, чухьнахьа дувхаду пазата барзкъаш, шпейни изделеш, халкъа эша цхьайола продукташ арахецара биъ бетта план толаме кхоачаши тӀехкхоачаши яьй. ТӀехкхоачашъяьй культурно-бытовой гӀулакхаштех коакартен эша товараш арахецара план, соахка укх хана арахецаш хиннарел 4 процент дукхагӀа арахец уж.

Социалистически яхье хьалха латт мехкдаьтта промышленноста болхлой. Цар планал совгӀа мехка деннад 45 эзар тонн мехкдаьттеи 46 миллион кубически метр гази. Иштта къахьегаш я дукха коллективаш. Планал совгӀа дукха продукци арахийцай «Красный молот», Гӏ. Ахриева цӀерагӀча «Электроинструмент» заводий, Грозненски ремонтно - механически завода, «Союзавтоматстром» ВНПО опытни электромеханически заводий, кхыча предприятей коллективаша.

„Арахеца продукци дукхагӀа хилийтара, цул дикали производства эффективности лакхъяра кӀезига лоархӀам болаш дац хӀара коллективе, хӀара производственни участке кхом бари хьурмат дари.

Республика промышленносте, гӀишлош хьалъеча, кхыча доакъошка юкъейоалаьй дукха материальни, доагорааэнергетически, къахьегама ресурсаш. КПСС XXVI съезде ше доклад еш йоиквоста Л. И. Брежнева аьлар: «Пайдаха дӀахьалхашгахьа яхар тӀа-тӀа дукхагӀа тийша хургда кхетамца а эффективнегӀа а сийгача материальни ресурсех — къахьегамах, керттерча фондех, доагорахи бийъалахи, кхийи фермийи пр дукцех пайда ийбарах. Экономика пайда беш хила еза — иштта да хано дӀадехаш дар».

Халкъа рузнаьана кхом бари хьурмат дари экономически моральни даьнъе Ӏалаьмате боккха лоархӀам болаш гӀулакх да. ЭӀамига дале а наьха къахьегамах хьахиннар пайда ца эцаш доале а талхийта йиш яц. Беррига халкъа боахама из гӀулакх боккха лоархӀам болаш хилар хьахьенхад «Кхом бара бола болх чӀоагӀбареи бийдала, доагоро - энергетически, кхыча ресурсех дикагӀа пайда ийбареи» хьалъехьа 1981 шера июнь бетта КПСС ЦК и СССР Министрий Советох тӀаййцача соцамо.

Из лоархӀаме документ тӀаййцачул тӀехьагӀа шу гаргга ха льннай. Цу лостамагӀа Нохч - ГӀалгӀайчен производственни коллективаша даьр кӀезига дац. Кийч а яь чӀоагӀъьлй кхом бари хьурмат дари йола мероприятеш, цу лоархӀамеча гӀулакха тӀа Ӏоаль опыт а йоккха я. Республикерча хьалха латтача производственни объединенеши предприятешен цу лоархӀамеча дешашта чӀоагӀа йоакхо ю.

ЦхьайтталагӀча пятилетка хьалхарча шера республикерча промышленни предприятешка лурчох хиннача нормашца диллача дӀайохийта материальни ресурсаш кӀезигъярах кхойир 6,3 эзар тонн Ӏаьржача металла прокат, 2,1 эзар тонн цемент, 32 эзар кубически метр хьун материалаш, 40,6 эзар тонн условни доагор, 311 эзар гигакалори йӀовхала энерги, 60,9 миллион киловатт-сахьат электроэнерги. Материальни доагореи ресурсаш кхо а еш, царех дикагӀа пайда ийбара тӀехьара къовсам лоаттабаьб 1982 шера хьалхарча квартале а. Соахкарча нормашка диллача дӀайохийта материальни ресурсаш кхо а еш, царех дикагӀа пайда ийбарах кхойаьй 1,6 эзар тонн Ӏаьржача металлий прокат, 1,1 эзар тонн цемент, 0,8 эзар кубически метр хьун материалаш, 0,1 эзар тонн дизельни доагор, 0,9 эзар тонн автобензин. Кхом баран хьурмат даран лоача дешашта хьаддаза йоакхо ю Ленина орден леларча «Грознефть» производственни объединене, «Красный молот», «Пищемаш», «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни заводашка, кхы дукхача предприятешка.

1982 шера хьалхарча квартала ичох 3,1 миллион киловатт-сахьат электроэнерги е 3,2 процент, 15,8 эзар гигакалори йӀовхала энерги е 2,1 процент кхояьча СССР 50 шу дизара цӀерагӀча Грозненски химически завода коллективана елар Нохч-ГӀалгӀай АССР Министрий Советеи облсовпрофеи карара кора тела ЦӀе байракхи ахчан премии. ШоллагӀа ахчан преми хьоржаьй 242 эзар киловатт - сахьат электроэнерги е 2,4 процент кхояьча, 96 гигакалори е 2,7 процент кхояьча «Горскнефть» НГДУ коллективана. Электрически энерги кхоара даькъе дика болх барах белгалъяьхар «Октябрьнефть» НГДУ, «Сунжанефть» НГДУ, Октябрьски Горючеводски УБР, Грозненски ремонтно-механически электромеханически заводий коллективаш.

Цхьабакъда, кхом баран хьурмат даран е йоагӀача хьисапе терко яц хӀана а тӀехьа. Из бахьан долаш йоаю материальни къахьегамен ресурсаш.

Республикерча промышленни предприятешка, гӀишлони транспортни организацешка 1982 шера хьалхарча квартале доадаьд 7,2 эзар тонн котельно - пийшка доагор, 280,3 эзар гигакалори йӀовхала энерги, 5,3 миллион киловатт-сахьат электроэнерги. Материальни ресурсаш кхоара тӀехьа боагӀача хьисапе къовсам лоаттабьбац «Грознефтеоргсинтез» объединене, «Терек» яхача мебельно - хьун хӀамаш еча объединене, цементни асбестови заводий, Гудермески локомотивни депо, кхыча предприятей организацей коллективаша.

Республике гӀишлон - монтажни балхаш дарен гӀишлон конструкцеш хьалрех шера дӀайохийт 250 эзар сом гӀа тонн цемент. Цхьабакъда, продукци кийчъеча цемент дӀайохьийтача, цунах пайда эцача хана ца лехьа йоаю 10 процент. ХӀаьта гӀишлош хьалъеча йоаеча кирпичка, хьунн аьшкбетона, кхыча материалий чот ль а вагоаш.

Хьалхете а республике хӀанз а тӀехьа йолаш я ца, цхьайолча хана брак йолаш продукци арахецаш йола предприятеш. Йоаю байлах материалаш, энерги, кхыйола ресурсаш брак йолаш продукци арахецарах, зе а деш уж предприятей баланса тӀехьа дӀайаьх. Республика хьалхаргач промышленноста хьайинача бӀаьх ийях йоацш дола продукци цхьа миллион сома маьха я.

Укх шера хьалхарча квартале брак йолаш арахийца продукци 384 эзар сома маьха хилар. Во продукци арахец Грозненски кога гӀирс беча Назрановски трикотажни фабрикашка, моттигерча промышленноста предприятешка, кхычахьа.

1981 шера стандарташтеи измерительни техникеи йолча госнадзора Нохч - ГӀалгӀай лабораторей товарий дикала йолча госинспекце Нохч-ГӀалгӀай управленеи республикерча производственни объединенештеи предприятештеи во продукци арахецарах 285 предписани йир, ГОСТ-ий технически хьалашеи дӀа ма деххара продукци ца хиларах, царех 77 предписани йир Грозненски кога гӀирс беча фабрикана. 1981 шера Назрановски трикотажни фабрике бран яь продукци 10,3 эзар сома маьха хилар.

ХӀара шера республикерча предприятешка арахеца продукци дикагӀа хул, дукхагӀа хул лакхерчех цхьоалагӀчеи категорех арахецаш яр. Цхьабакъда, цхьайолча предприятешна арахец аттестованя а йоацаш шоллагӀча категорех йола продукци. Из бахьан долаш цу предприятешта чӀоагӀа зе а хул. Аттестовання йоаца дукха продукци арахец «Электроинструмент» заводе, «Терек» яхача мебельно - хьун хӀамаш еча объединене, моттигерча промышленноста предприятешка.

ЦхьайтталагӀча пятилетке хӀара министерствана, объединена, предприятена оттаяь задани я металл, электроэнерги, доагор, кхыйола материальни ресурсаш кхоара. Уж кхоачашъяьнза яргйоацаш хилар кхетаде деза да. ЧӀоагӀа лоархӀам болаш да производственни коллективашна къаьч а еш, материальни ресурсаш кхоара тӀаерзаяь мероприятеи чакхъяхар.

Кердача хьалашка болх бар тӀагӀертта дӀадехаш да хӀара дийнахьа кхомбара дешаш къестадар. Байлах материалех, доагорах, электроэнергех ма могга дикагӀа пайда ийбайтар кулгалхой, массе а балча инженерий, экономистий, болхлой сийдеи декхар да. Социалистически яхьа итогаш еча хана, наха моральни материальни поощрени еча хана боккха лоархӀам бахаш да кхом бара дешаш ларде лувдар.

Производство дегӀаяхуялара наха боккха резерва я кхом бар. Халкъа боахаме хьалкъале пайда эца бола доараш я, аьнча экономически наха дол. [illegible] а боахчух а кхом бола боккха чӀоагӀъяр хӀара совстех ца хӀара коллектива сийлахь декхар да.

КУЛГАЛДАРГА ХЬЕЖЖА

Кхашкара балхаи [illegible] Ачхой-Мартановски района «Урожайный» совхози директорца Зельбухарой Шудди Ахмидовицца къамал.

Куриев [illegible] кулгалду бригада. [illegible]

[illegible]

Шин бригадах дуцар дез оаха Хамсатага.

[illegible]

[illegible]

Да а да цу бригадо къахьегаш [illegible]

[illegible]

М. ХАМАТХАНОВ.

Шоай социалистически декхараш тІехкхоачашдеш, бола болх лой дукха ба СССР 50 шу дизара цІерагІа Грозненски белгалволлаш ва вокхагІвола аппаратчик Маденов Сергей Васильевич. 10 шу да из ункхаза болх беш вола. Цу юкъа тІехдика лІзай цунна шин професс къайленаш.

Ше цу хана Іоаль йоккха опыт дІалу цо кагирхоштта, хьинаре дакъа лоац рационализаторски балха тІа.

Массехк маьхера рацпредложени сиьнай Сергей Васильевича карара пятилетка йоласіча дена. Цо ва 10-чи пятилетка ударник, социалистически яхье котваьнар.

СУРТА ТІА: вокхагІвола аппаратчик С. Маденов.

Р. АУШЕВА сурт.

Торонаш оарцагІа а яьха

ДІадахача шера план 32 центнер йолаш хІара гектара тІара 15,7 центнер мара комсаш чуэцаяоар Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза комсаш лелаераша. Ала доагІа, района комсаш лелаеча нкыча боахамашца нийсбича цар баьккха хьувкъам эгара лакхагІа хиннилга.

Совхоза къахьегамхоша дІадахача шера комсаш яхара план кхоачаш ца яр бахьанаш дукха да. Цкъа-дале, хаоттам во лаьттар. Ахкашна йокъал хилар, хІаьта совхоза дукхагІа дола лаьтташ хий ца дехкаш да. Дукха комсаш йоайир ша тохаро. ШоалагІа-дале, соахка бІаьсти совхоза комсаш лелаераштa шоашка хиннарел совгІа кхы тІа 100 гектар хьувкъам луш йоаца комсаш елар «Кавказ» яхача совхозера.

— ХІана 234 гектара тІа лелаю оаха комсаш, — йоах совхоза директора Цечоев Лаьчас. — Бакъдар аьлча, дІадахача шера тхона хьадсина 100 гектар комсаш тІайола лаьтта доагІача бесса леладара нийчдена дацар тхо. Тоьацар болх лой. КІезига яр комсаш лелаяра эшаш йола техника. Из бахьан долаш агротехнико дІадехача тайпара комсашта Іунал дацзар. Эсала вІашгІехьдаьхадар болхлой, къахьегама хьалаш а. Цудухьа лоха хилар комсашна бенна хьувкъам. Уж кхоачамбоацараш балла юкъе кхы нийс ца далийтара, укх шера план толамe кхоачашъяра дукха вІулакхаш дир оаха. Ховш да хьатІадоагІича шера аургболча хьувкъама ю нийчо комсаш чу ма ийцинга а дІайолае еалга. Из дика кхета а деш тха комсаш лелаераша шоай мел дола низаш оарцагІдаьхар шелал хьатІаоттадехьа комсаш дІаяьоадара. ДукхагІа йола комсаш яьяр Іохайнa дагІаннар Іаи вамалахьа в. Дийн тоаль дІаоттайир техника, хІаьта тоъаш йоадар «Гоксомольшколтехнике» р... хьайлоаттайир. Кийчбир керда механизатораш. Надтеречни а Наурски а районашка дикагІдоача боахамашка цар из культура [illegible] балха опыт Іомаш бала хилар тха комсаш [illegible]. Укх шера [illegible] хьаннар оаха [illegible] специалисташ [illegible] агроном Цечоев [illegible] бригадина [illegible] хоаш вола [illegible].

Совхоза [illegible] укх шера [illegible] дендараш [illegible] лаьрaгІа [illegible] ду. Укх шера бІаьсти дика [illegible] а [illegible] 70 гектара тІа комсаш [illegible].

йийхкай. Механизатораш комсашта лазараш хургдоацаш молхаш етташ ба хІанз.

— Соца ца соцаш ІорІаделхача догІо совцадаьд тха хІанз кхай тІара балхаш, — яхаш дувц бригадира Хамхоев Іийсас. — Бакъда, механизатораш хІама ца деш Іохайша багІац. Цхьабараш техникага хьожаш, ба, вожаш, хьайбаш лeладерашта новкъостал деш, молхаш а кхыйола эшаш йола хІамаш а бригадни стане хьатІакхухьаш ба. Малх хьа ма хьежже дІахо дІахьоргда оаха кхай тІара балхаш.

17 гектарник ва совхозе хІанз болх беш, 120 гектар комсаш лелаю цар. Лаьтташ гектарникашка дІателаро дика пайда бу совхоза. ХІаьта шоай оагІорахьа совхоза администраце дукха гІулакх ду гектарникий балхацара безам совбаккхара, цар къахьегама торонаш дикагІа хилийтара. Алапи даларал совгІа, гектарникашта лу кІа, доакъар, хьажкІаш, кхыдола юрта вахача сага эшаш дола хІамаш. ДикагІа къахьийгачунга аргІа йоацаш легковой машина йохк. Масала, дІадахача шера Шадиева Лейлас хІара гектара тІара 33 центнер комсаш чуийцар. Из бахьан долаш цунна «Москвич» яха машин эца бокъо елар аргІа йоацаш. Цу тайпарча гІулакхаша наьха балхацара безам совбоакх.

— ХІана тха юртаро бараш боацаш кхыча юрташкара а хьаук совхозе комсаш лелае безам бола гектарникаш, — йоах совхоза кертерча агронома Гандалоев Заурбек.

Укх шера 105 гектар комсаш кхее договор яьй совхоза кулгалхоша Новоредантски № 5, № 24 йолча школашца. Царна дІаенний цІенагІа йола техника. Цар тІа болх беш ба опыт йола механизатораш.

Хьинаре къахьегаш, хІара минута кхом беш хьабоагІа совхоза кхыйола юртбоахама культураш дІаюаш бола механизатораш а. ХІанз дІабийна баьнаб 200 гектаре тІа горохица ... 210 гектара тІа гекнараш, 50 гектара тІа фун лаьркІа хьажкІаш, ялата 70 гектар горох, 50 гектар [illegible].

ВІуйенна къахьегаш ба моша доалзар нийсдеш боаха механизатораш а. Укх шера 600 тонн рапс [illegible] лаьрхІа лаьттагІа йола [illegible] ба совхоза доакъар [illegible]. ХІаьта хІанз хьоккаш йола рапс хьайбашта тоам дІаоттаь фермашка.

[illegible] доаллар нийчдерaна рапс [illegible]. [illegible] тракторa тІехьа [illegible] дІахо дІабаьккхар рапс [illegible]. Совхоза [illegible] шоай [illegible] цар [illegible] хьайбашта дІахьа [illegible] хургдайлаь.

Х. ШАДИЕВ.

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 18 апрелерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дуккхача шерашка дІена къахьегарахи къахьегаме карагІдьннарий хам беш СССР Лакхехьарча Совета Президиума цІерагІа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла

ЗАВОДСКОИ РАЙОНЕ

СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически заводе гІолла:

Акинина Анна Васильевнана — аппаратчицана.
Белоусова Валентина Ивановнана — мастера.
Волкова Валентина Исаковнана — аппаратчицана.
Галвапов Заур Григорьевича — слесара.
Жигалов Владимир Ивановича — пенсионера.
Захарова Тамара Петровнана — упаковщицана.
Зеленая Антонина Гавриловнана — фасовщицана.
Зенкина Валентина Евгеньевнана — аппаратчицана.
Иванюк Мелания Ивановнана — фасовщицана.
Икрянов Владимир Павловича — слесара.
Карпова Нина Семеновнана — аппаратчицана.
Кузнецова Мария Ивановнана — аппаратчицана.
Лапшакова Мария Николаевнана — аппаратчицана.
Лозовая Клавдия Федотовнана — аппаратчицана.
Марченко Николай Александровича — машиниста.
Павлюченко Валентина Петровнана — аппаратчицана.
Парусова Нина Сергеевнана — аппаратчицана.
Перстудов Анатолий Ивановича — слесара.
Песковская Надежда Алексеевнана — машиниста.
Полуянова Агафия Павловнана — аппаратчицана.
Путилин Иван Антоновича — механика.
Ткачева Татьяна Ивановнана — аппаратчицана.
Трушлякова Лилия Андреевнана — аппаратчицана.
Турчанинова Валентина Васильевнана — аппаратчицана.
Хамадова Тамарена — уборщицана.
Хомкина Валентина Акимовнана — слесара.
Чепурко Владимир Ивановича — машиниста.
Якубов Серафим Николаевича — мастера.

Производственно-товарни конторе гІолла:

Буденкина Анна Ивановнана — сливщицана.
Богославцева Анна Семеновнана — оператора.
Васильева Раиса Ивановнана — оператора.
Дворянов Георгий Васильевича — слесара.
Елетко Наталия Алексеевнана — оператора.
Зайцева Лидия Федоровнана — инженера.
Иванникина Зинаида Петровнана — машиниста.
Ксенкова Анна Михайловнана — наливщицана.
Лямзин Борис Михайловича — мастера.
Мозеров Василий Васильевича — оператора.
Мовсесян Эмилия Николаевнана — инженер-технолога.
Новицкий Игорь Ивановича — болхлочоа.
Осколкова Елена Павловнана — оператора.
Пичугина Екатерина Савельевнана — оператора.
Родионова Елена Федоровнана — сливщицана.
Смирнова Таиса Дмитриевнана — электромонтера.
Сарычева Анна Васильевнана — оператора.
Ткаченко Нина Васильевнана — оператора.
Тарарин Иван Ивановича — слесара.
Яиковская Антонина Иосифовнана — оператора.

Анисимова цІерагІча ПГНИЗ гІолла:

Васильева Лидия Николаевнана — установка начальника.
Догадин Федор Владимировича — машиниста.
Еськова Валентина Ивановнана — отдела начальника.
Евсикова Антонина Кузьминична — оператора.
Иванов Виктор Васильевича — оператора.
Костенко Людмила Яковлевнана — общежите коменданта.
Логутинн Петр Ивановича — слесара.
Ляпинцев Александр Николаевича — оператора.
Лазаренко Лидия Петровнана — оператора.
Соьмина Хана [illegible] — оператора.

Грозненски радиотехнически заводе гІолла:

Амерханова Клавдия Александровнана — литейщицана.
Гуманова Нина Дмитриевнана — [illegible].
Неладжиная Анна Константиновнана — слесара.
Коробова Раиса [illegible] — [illegible].
Ярошенко [illegible] [illegible]

ласвича — газосварщика.
Лукьяненко Александра Семеновнана — слесара.
Луневич Михаил Федоровича — плотника.
Мартынова Татьяна Федоровнана — упаковщицана.
Овчарова Марфа Сергеевнана — слесара.
Сиротина Тамара Георгиевнана — монтажницана.
Солоткина Ольга Сергеевнана — обработчицана.
Червинская Варвара Ивановнана — упаковщицана.
Чудновская Анна Лазаревнана — пенсионеркана.

ВІашагІтехача Грозненски ТЭЦ гІолла:

Горло Александра Васильевнана — пенсионеркана.
Гурба Екатерина Даниловнана — пенсионеркана.
Гурба Иван Филипповича — вокхагІволча мастера.
Лукьянова Феодосия Федоровнана — аппаратчицана.
Макарова Прасковья Петровнана — техника-конструктора.
Панков Михаил Дмитриевича — пенсионера.
Овсянникова Евдокия Дмитриевнана — инженера.
Сахаров Василий Андреевича — пенсионера.
Савченко Анатолий Алексеевича — смена начальника.
Сидоренко Ирина Григорьевнана — пенсионеркана.
Соколовский Михаил Фелисовича — смена начальника.
Солдатов Василий Ульяновича — инженера.

Нохч-ГІалгІай гІишлон управлене № 7 йолча СМУ гІолла:

Арутюнова Тамара Армиаковнана — пенсионеркана.
Бахаев Ахъяд Налаевича — бетонщика.
Бриндюкова Ефросинья Кирилловнана — пенсионеркана.
Бабаева Валентина Федоровнана — арматурщицана.
Булатова Зара Алиевнана — бетонщицана.
Ибрагимова Амината — бетонщицана.
Магомадов Хьамида — изолировщика.
Омаев Омара — бетонщика.
Достенко Иван Владимировича — пенсионера.

«Грозэнерго» РЭУ № 2 йолча ТЭЦ гІолла:

Акинина Аксиния Петровнана — машиниста.
Зайцев Феофин Савельевича — вокхагІволча инженера.
Коробченко Александра Трофимовнана — машиниста.
Кузнецов Виктор Дмитриевича — электрослесара.
Орлова Евгения Сергеевнана — обжигальщицана.
Печерица Евдокия Корнеевнана — пенсионеркана.
Суховерхова Александра Михайловнана — машиниста.
Эскаев Висалеия — стрелона.

«Грозгипронефтехим» яхача проектни институте гІолла:

Богунцов Павел Степановича — инженера.
Беложирова Зоя Николаевнана — группа кулгалхочоа.
Иванова Агафья Ивановнана — корректора.
Китина Евгения Климентьевнана — йоккхагІйолча инженера.
Лысенко Иван Семеновича — отдела начальника.
Цеслер Зинаида Борисовнана — оператора.

«Грознефтеремонт» яхача РНП гІолла:

Косолап Григорий Гавриловича — слесара.
Манаров Иван Николаевича — слесара.
Поддубный Григорий Яковлевича — слесара.
Ракчеев Владимир Алексеевича — пенсионера.
Тенинин Николай Харитоновича — слесара.
Федотова Юлия Константиновнана — пенсионеркана.

Водоснабжени бІаьха аьи шендарен управлене гІолла:

Афанасьева Дарья Лукьяновнана — аппаратчицана.
Паулин Александр Ивановича — машиниста.
Иващенко Анна Ивановнана — оператора.
Мальцева Маврика Семеновнана — оператора.
Недельно Зоя Федоровнана — оператора.
Овсянникова Анна Григорьевнана — оператора.
Яценко Анна Васильевнана — машиниста.

«Гидромеханизацие» яхача треста Грозненски специализованно гІолла:

Безлюдников Анатолий [illegible]

Александровича — механика.
Липко Григорий Александровича — газоэлектросварщика.
Попов Владимир Аркадьевича — машиниста.
Тупик Иван Семеновича — машиниста.
Сморкалов Алексей Федоровича — пенсионера.

«Чечингстройтранс» яхача производствени автотранспортни объединене гІолла:

Григорьева Нина Николаевнана — слесара.
Дерябина Лидия Григорьевнана — кадрий отдела начальника.
Кочетков Николай Степановича — газосварщика.
Романова Лидия Егоровнана — техника.
Столяр Марко Ароновича — водителя.

Технически инвентаризаце бюро гІолла:

Жукова Людмила Афанасьевнана — пенсионеркана.
Мурашева Анна Андреевнана — инженера.
Никулина Вера Михайловнана — пенсионеркана.
Смышляев Леонид Николаевича — пенсионера.
Щербаков Григорий Макаровича — пенсионера.

Грозненски ацетонови заводе гІолла:

Головинская Антонина Васильевнана — телефонисткана.
Шалашова Галина Назаровнана — аппаратчицана.
Цыганкова Лидия Степановнана — фасовщицана.
Нестерова Тамара Васильевнана — машиниста.

Новогрозненски ТЭЦ СУ гІолла:

Малкина Клавдия Андреевнана — склада заведующена.
Рябова Ксения Афанасьевнана — маляра.
Рассаев Лечана — слесара.

«Грозэнерго» РЭУ гІолла:

Глушко Валентина Иосифовнана — йоккхагІйолча бухгалтера.
Колчева Лия Даниловнана — йоккхагІйолча бухгалтера.
Ноженко Евгений Анисимовича — вокхагІволча инженера.

«Грознефтехимремстрой» тресте гІолла:

Канаткин Клавдий Петровича — электросварщика.
Попикова Любовь Трофимовнана — арматурщицана.
Шичалина Валентина Ивановнана — экономиста.

Нохч-ГІалгІай гІишлон управлене № 1 йолча УМС гІолла:

Бриндюков Константин Антоновича — газоэлектросварщика.
Леонтьев Николай Михайловича — пенсионера.

«Чечингремстрой» треста маькъаш тІаьшн техкача управлене гІолла:

Воитенко Василий Власовича — асфальтировщика.
Мусаев Хасан Мусаевича — асфальтировщика.

«Оргтехстрой» яхача Краснодарски треста филиале гІолла:

Алленов Александр Ивановича — геодезиста.
Рудометкина Нина Михайловнана — йоккхагІйолча бухгалтера.

Нохч-ГІалгІай АССР хьуи боахама министерства городской лесхозе гІолла:

Альтимирова Асмана — болхлочоа.
Магомадов Абдулла Гончаровича — завхоза.

«Грозэнерго» РЭУ МалхбоалехьарчІ электрически сеташка гІолла:

Арчаков Иван Петровича — водителя.

Колхозий рынкай республикански управлене гІолла:

Мусоин Евдокия Сергеевнана — пенсионеркана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединено ремонтно-механически заводе гІолла:

Прохоров Геннй Павловича — арматурщика.

№ 21 йолча юкъерча школе гІолла:

Аулова Клавдия Константиновнана — техничкана.
Борковская Мария Дмитриевнана — хьехархочоа.
Белова Лидия Ивановнана — пенсионеркана.
Перидзе Ольга Николаевнана — хьехархочоа.
Власова Клара Николаевнана — пенсионеркана.
Пампин Станислав [illegible] — хьехархочоа.
Кабанина Наталья Сергеевнана — пенсионеркана.
Михалова Валентина Андреевнана — пенсионеркана.
Никонова Ольга Николаевнана — пенсионеркана.
Осьмина Нина Ивановнана — пенсионеркана.
Созинсвнина [illegible] Григорьевнана — [illegible].

Семенова Мария Павловнана — хьехархочоа.
Третубова Раиса Кузьминичнана — хьехархочоа.
Тарасевская Анна Михайловнана — пенсионеркана.

№ 38 йолча юкъерча школе гІолла:

Абзуева Дада Ахмадовнана — уборщицана.
Богданова Мария Трофимовнана — хьехархочоа.
Забродская Евдокия Львовнана — хьехархочоа.
Кайланов Дзиаудин Эдильмурзаевича — хьькочоа.
Подновырова Надежда Ивановнана — хьехархочоа.
Пиничук Василий Антоновича — воспитателя.
Родиенко Иван Афанасьевича — хьехархочоа.
Шабельская Елизавета Петровнана — директора заместителя.
Якубовская Александра Матвеевнана — хьехархочоа.

Грозненски мехкдаьтта Іилма-тохкама институте гІолла:

Акименко Владимир Федоровича — установка начальника.
Боровенко Яков Федоровича — прибориста.
Гончарова Наталья Алексеевнана — йоккхагІйолча инженера.
Горбунова Лидия Степановнана — оператора.
Николаева Солтанат Илларионовнана — прибориста.
Селифанова Валентина Владимировнана — оператора.
Толстикова Евгения Федоровнана — оператора.
Филимонов Тимофей Григорьевича — садовника.
Шумилова Валентина Ивановнана — йоккхагІйолча лаборанта.

№ 1 йолча юкъерча школа-интернате гІолла:

Артемьева Елена Ивановнана — хьехархочоа.
Горбачева Галина Николаевнана — пенсионеркана.
Масловская Елена Ильиничнана — пенсионеркана.
Курочкина Антонина Георгиевнана — пенсионеркана.
Горскова Зоя Георгиевнана — пенсионеркана.
Маркушева Мария Петровнана — уборщицана.
Пашкова Елена Георгиевнана — пенсионеркана.
Мельникова Любовь Илларионовнана — пенсионеркана.
Мальцева Мария Ивановнана — уборщицана.
Хайло Зинаида Эдуардовнана — пенсионеркана.
Ивина Мария Ивановнана — пенсионеркана.
Куюкова Евдокия Дмитриевнана — пенсионеркана.
Обозова Софья Федоровнана — уборщицана.
Афанасьева Любовь Ефимовнана — пенсионеркана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене ЖКУ гІолла:

Ахмаева Залпана — уборщицана.
Гуз Евгения Ивановнана — болхлочоа.
Данильчук Ефросинья Аваковнана — уборщицана.
Занорин Петр Алексеевича — слесара.
Немцева Евдокия Потаповнана — уборщицана.
Слесаренко Евдокия Григорьевнана — уборщицана.
Смирнов Николай Алексеевича — начальника заместителя.
Терещенко Нина Спиридоновнана — болхлочоа.

Госстраха инспекце гІолла:

Братина Феодосия Тихоновнана — бухгалтера.
Горлова Екатерина Тихоновнана — страховой агента.
Гончарова Любовь Петровнана — страховой агента.
Ганенко Клавдия Васильевнана — страховой агента.
Зевина Юлия Григорьевнана — страховой агента.
Назаренко Антонина Григорьевнана — страховой агента.
Наумыкина Зинаида Степановнана — страховой агента.
Тихонова Александра Степановнана — страховой агента.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене орсе гІолла:

Агиркова Нина Дмитриевнана — пенсионеркана.
Глухова Вера Ивановнана — продавеца.
Ибрагимова Тамарена — уборщицана.
Крикливцева Екатерина Федоровнана — бухгалтера.
Климова Анна Ивановнана — грузчика.
Лебедева Валентина Ивановнана — пенсионеркана.
Логвинова Ирина Ивановнана — продавеца.
Мордвинова Людмила Тимофеевнана — бухгалтера.
Цымбалова Мария Михайловнана — кассира.

Грозненски горисполкома № 3 йолча жилищно-эксплуатационни участке гІолла:

Арсабиева Чехана — уборщицана.
Гетманова Мария Лаврентьевнана — [illegible].
Давыдова Маврика [illegible] — [illegible].

Попова Валентина Михайловнана — уборщицана.
Пападопуло Софья Доинисовнана — уборщицана.
Юсупова Меннана — дворника.

№ 1 йолча технически училище гІолла:

Кузнецова Александра Федоровнана — хьехархочоа.
Лагунова Зинаида Нестеровнана — мастера.
Чахкиева Аюна Маржана — дворника.
Политова Валентина Кирилловнана — хьехархочоа.
Калашникова Нина Павловнана — библиотека заведующена.
Степанова Мария Алексеевнана — мастера.

Столовей Грозненски тресте гІолла:

Елькова Александра Михайловнана — болхлочоа.
Гончаренко Любовь Дмитриевнана — кассира.
Кривцова Екатерина Ивановнана — мойщицана.
Криклиева Екатерина Степановнана — калькулятора.
Шентелия Екатерина Сергеевнана — кассира.
Халафян Кнарик Айрапетовнана — хьькочоа.
Ходько Мария Федоровнана — буфетчицана.
Юшко Мария Ивановнана — производства заведующена.

№ 1 йолча берий поликлинике гІолла:

Артемьева Зинаида Никифоровнана — регистратора.
Кузнецова Майя Семеновнана — медсестрана.
Пешкова Надежда Михайловнана — медсестрана.
Руденко Нина Михайловнана — медсестрана.
Ткач Любовь Васильевнана — логопеда.

НГІАССР торгойле министерстве гІолла:

Андреева Галина Львовнана — бюро начальника.
Воблинов Григорий Ивановича — эксперта.
Захаров Леонид Филипповича — эксперта.
Минаев Матвей Ивановича — пенсионера.
Хомутова Анна Константиновнана — ПО начальника.

Къоаноттен инвалидаштен долча Черноречески цІа-интернате гІолла:

Алиева Совдат Сатуевнана — санитаркана.
Астамирова Асет Алиевнана — санитаркана.
Ганукаева Падина — санитаркана.
Мусаева Зинайна — санитаркана.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене медсанчаста горбольнице гІолла:

Прошликова Маргарита Петровнана — акушер-гинеколога.
Литвинова Любовь Пантелеевнана — медсестрана.
Кравченко Нина Кузьминичнана — фельдшера.
Никогосова Тамара Никитичнана — лаборанта.
Енина Раиса Николаевнана — лора.
Бугрова Анна Иосифовнана — санитаркана.
Фурсова Вера Ивановнана — санитаркана.

№ 35 йолча юкъерча школе гІолла:

Борисенко Мария Макаровнана — пенсионеркана.
Бибик Антонина Александровнана — пенсионеркана.
Кабанчук Евдокия Николаевнана — хьехархочоа.
Рябцева Валентина Ивановнана — хьехархочоа.

№ 47 йолча юкъерча школе гІолла:

Бычкова Екатерина Моисеевнана — пенсионеркана.
Кулапчина Зинаида Ивановнана — пенсионеркана.
Титова Елена Степановнана — пенсионеркана.
Эльмурзаева Башана — уборщицана.

Госбанка Нохч-ГІалгІай республикански конторе гІолла:

Агапова Раиса Дмитриевнана — экономиста.
Васильева Нина Яковлевнана — отдела начальника.
Серченко Варвара Петровнана — керттерча бухгалтера заместителя.

«Ласточка» яхача берий санаторе гІолла:

Немкина Валентина Федоровнана — [illegible].
Корниенко [illegible] Ивановнана — медсестрана.
Ткаченко Любовь [illegible] — [illegible].

«Промтовары» яхача Грозненски рознични торгови объединене гІолла:

Абдулкаримов Хасан [illegible] — [illegible].
Гильдебрандт [illegible] — [illegible].
Иванов Павел [illegible] — пенсионера.

ДОСААФ Нохч-ГІалгІай комитете гІолла:

Демидович [illegible]

рионовича — тира заведующена.
Першин Михаил Григорьевича — начальника.
Суслова Зинаида Андреевнана — йоккхагІйолча бухгалтера.

Грозненски горпищеторге гІолла:

Килаева Зинаидана — продавеца.
Люпфай Валентина Владимировнана — керттерча бухгалтера.
Слюсарева Валентина Даниловнана — тира заведующена.

Нохч-ГІалгІай гІишлон управлене ЖКК гІолла:

Гончарова Екатерина Дементьевнана — уборщицана.
Кривуляна Лидия Пантелеевнана — уборщицана.
Поповкова Полина Ильиничнана — завхоза.

Грозненски мехкдаьтта техникуме гІолла:

Макаров Дмитрий Петровича — директора заместителя.
Пивоварова Изабелла Викторовнана — пенсионеркана.

№ 1 йолча берий больница гІолла:

Павленко Мария Николаевнана — медсестрана.
Парфенова Зинаида Александровнана — музработника.

№ 6 йолча юкъерча школе гІолла:

Берешпалова Валентина Ивановнана — хьехархочоа.
Днегубская Надежда Александровнана — хьехархочоа.
Константинова Мелания Федоровнана — пенсионеркана.

№ 38 йолча юкъерча школе гІолла:

Голошвили Нина Георгиевнана — пенсионеркана.
Зеелинц Клавдия Петровнана — пенсионеркана.

Грозненски госцирке гІолла:

Чуматова Ата Тажябовнана — уборщицана.
Сорокина Валентина Митрофановнана — йоккхагІйолча костюмера.

КПСС Заводской райкоме гІолла:

Лукьянцева Анастасия Павловнана — статистика.

№ 32 йолча берий больница гІолла:

Еремина Лидия Михайловнана — завхоза.

Грозненски горисполкома коммунальни боахама управлене гІолла:

Неженко Николай Алексеевича — пенсионера.

Халкъа образоване районни отдела централизовании бухгалтере гІолла:

Ванина Альбина Викторовнана — бухгалтера заместителя.

№ 1 йолча бера цІагІа гІолла:

Братанова Полина Васильевнана — керттерча лора.

«Юность» яхача кинотеатре гІолла:

Пепеверзева Мария Ивановнана — контролера.

Кинофикацена Паччахьалкхен комитете гІолла:

Момотенко Анна Степановнана — машиниста.

№ 9 йолча юкъерча городской профтехучилище гІолла:

Гупаленко Иван Яковлевича — мастера.

Судебни экспертиза Грозненски Іилма-тохкама лабораторе гІолла:

Чумаков Алексей Михайловича — пенсионера.

«Грознефтеоргсинтез» яхача производствени объединене учебно-курсовой комбинате гІолла:

Дранко Даниил Васильевича — швейцара.
Ковылова Антонина Ивановнана — швейцара.

НГІАССР МВД предприяте гІолла:

Аревкина [illegible] Лукьяновнана — [illegible].
Морозова Евгения Васильевнана — керттерча бухгалтера [illegible].

№ 3 йолча поликлинике гІолла:

Герасимова Надежда По[illegible]ровнана — керттерча [illegible].

«Чечингаз» яхача производствени объединене гІолла:

Бадаев Иван [illegible] — [illegible].

«Грозэнерго» РЭУ [illegible] гІолла:

Колесникова Валентина [illegible] — [illegible].

«[illegible]» яхача треста Грозненски [illegible] управлене гІолла:

[illegible] Радион [illegible] — [illegible].

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. [illegible]

Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВИЦКИЙ

гІ. Грозный.
1982 шо, 26 апрель.

Доазол дехьара

ДЕЛИ. «Дlаяккха нейтронан бомба!», «Соцаде герзаш lоаделга!», «Американски империалисташ, дlадовла Индийски океанера!» — цу тайпара лозунгаш а долуш хиннай индийски столице дукхачу наха дакъа а лоацаш хинна машара тlехьа къовсам лоаттабеча индийций демонстраци. Индийски кхалнаьха къаман федераце инманифестацена юкъе хинниаб цнативагlа чанхъаьнкхача машара, кхохкам кlаьдбара, герзаш дlалахара тlехьарча тайп - тайпарча кхалнаьха организацей викалаш. Цар чlоагlга хьадийхад Рейгана администрацегара нейтронни бомбаш хьаяра, бокхачу боарамагlа керда химически герз дlадоаржадара йола кхераме планаш кхоачашъелга соцадар.

С. КАРМАЛИТО сурт. ТАСС фотохроника.

ДУНЕ ЦХЬАН КlИРАГlА

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА КОТАЛОН ДИ

37 шу хьалха йоагаш латтача Берлине кулгаш язадаьд цхьаккха а дукхьала дакиха хlоча а доацаш гитлеровски Германе капитуляци яра хьакъехьарча актана кlал. Европейски континенте чакхбаьннаб цу хана адамлеп историе чухь эггара чlоагlагlа вахар хlалакдеш наькха шiий lоухийташ хиина тlом. Бlаьшеренашка дахаргла Ленина партe хьалхлеппа шиий мохк баьккха ца lеш еррига адамле а фашизма lаьржача унах кlалхарйоаккхаш вlалла дицлургдоацаш советски халкъа карагlдаьнна денале гlулахх. Дукхьал из бахьан долаш да Коталон Ди — вай дерригача халкъа пlей — вlалла боаргбоаца дерриг-дунен исторически лоархlам болаш. Дошо алапашца дlаяздаьд из ди советски халкъа турпалча историе тlа, дунеп историе оагlонаш тlа.

Турпалча партизанаша, моастагlаша дlалийпача мехкашкарча сопротивлене къовсамхоше, антигитлеровски коалице гlоллрча союзникий салташа ниттa дикка доккха дакъа а лоацаш фашизм эша а я сийлахь-йоккха Котало яккхаро дунеп халкъашта юкъерча авене кхы а чlоагlагlа айдир СССР сий. Дунен тlарча низий боарам социализмагахьа совле а йолаш хийцар цо: хьахилар дунен социалистически система.

Дунеина доал дарга кхача гlерташ хиинача фашизмана никъ къайла керттера низ Советски Союз хилар. Цун белахаш тlа лаьттай тlема керттера халонаш. Сийлахьбоккхача Даймехка тlем тlа цхьанне а па хиинача тайпара чlоагlаля турпалаш гойтала советски халкъа ла йийзай эггара йоккхагlйола халонаш. Йоккхача маьхагlа кхаьчай цунта Котало. 20 миллион болча советски наха шоай вахар дlаденнад цунах. Мохк бохабаь чукаьрцаш цlеро боагабаьи хиннаб.

37 шера Европана тlера сигале цlена я, тlема цlерах ухача кlуро lаьржъяьнц. Империализми матрови реакцен lаьржача низашта мегадац дlадахача шерашка адамле ядерни катастрофана чуйоалла. Дукхьал Советски Союза машар безара политикаь, керда дунен тlом ца хилийта, халкъашта юкъе вlаши тешам хилийта цlенача ден тlара из гlерташ хиларах хьахиннар да из «Машар лорабар — вай партена, вай халкъа, хlаьта планета дерригача халкъашта а хlана цул лоархlамегlа декар дац», — аьннад КПСС XXVI съезде яьча доклада тlа новкъоста Л. И. Брежнево.

Машари социализми — уж шш доп бlаьш миллионаш болча наьхе санкетам яу вlашагlа ца къесташ [illegible] Уаш ма дий социализм [illegible] республика тlом [illegible] [illegible] машар хилийтари тlехьа [illegible]

конфликтай кхераме кхуврчаш дlадахара тlаерзаяь йола советски машара инициативаш шерра могаеш а дерригача дунен тlа чlоагlгlа хьаллоацаш а хилар.

КПСС XXVI съезде тlаийцай 80-ча шерашта йола машара комплексни программа. Дукха ха йолицаш новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлашца белгалъяьккхай шииха оагlоно Европе ядерни средствиш дукхха кlезигъяра хьакъехьа нийсача наькъаца барт белга lалашде, кхохкам кlаьдбелга чlоагlдеш ядерни катастрофаца хилийтен гlертарца ювзаенна керда лоархlаме дукха предложенеш. Шийгара хьоккхам гойта а лоаш Советски Союзо дlакхайкадаьд СССР европейски дакъа тlа гаьна кхетар юкъерча боараме дола ядерни герзаш дlадоаржадара ший оагlонтахьара моратори е лаьрхlа хилар.

Халахете а, империалистически державай доал деча гlозараша йоагlаш йола выводаш яьнц гитлеровски Германии агрессега гlолла бола цун союзникаши эшабаь бохабарах. Дунен тlарча прогрессивни хувцамашта дукхьала бовла а гlерташ, цар шоашта могар ду социализм тlехьа татта, къамий - кортамукъален болам бохабе, тlема авантюрайн агрессен политика хьалхаяккха гlерташ. Цунна дола тешал да США а НАТО а тlема кийчонга дилача социалистически содружества мехкашта хьалхашна шоашкахьа совле хилийта гlерташ, американски тlемя низ Куба йистошка, Никарагуа, Ливе, кхыча мехкашка хадданза дlахьокхаш хилар, Къулбехьен Атлантике английски флото тlема операци яр. «Дукхьал вlашагlкхийтта Штаташ я, — язду вовзаш волча американски историка У. Хочизна «Денвер пост» яхача газета тlа, — герзаш lоаделга сихдар дунеина доал делга шийга хилийта а гlерташ. Дукхьал вашингтонски политически деятелаш бl «ограниченни ядерни тlом» хила йиш хилара хьакъетъяра хьаькъал доаца идея хьалхайоахар».

Цунца жоп а луш дунен массе а милингашка чlоагlа айлуш йоагlа Рейгана администраце милитаристски наькъа дукхьалара, ядерни катастрофа ца хилийтара тlехьара выступленеш. Дика уйлаш йола берригача, нана, дерригача мехкашкарча машара тlехьа бараша кхетаду, масштабаш моллагlча тайпара яле а ядерни герз юкъедоккхарах адамлеина дукхьалара доккха зулам хургхилар.

«Дунеи лораш ядерни тlом дlабаникхара тlехьа» яхача дунеи халкъашта юкъерча шоллагlча конгрессо даьча кхайкарала жоп луш новкъоста Л. И. Брежнева аьннад: «Вай планетана тlалатта кхерам дlабаникхар, машар лорабар — паччахьалкхений кулгалкхой шоай халкъашта хьалхашкара, адамлеина хьалхашкара эггара доккха lедала декар. Хlаланьиь а йоацаш, хоа тоаьх планета йита деккарийна да вай хьатlайоагlача тlехьенна». Дукхьал из де деанала хойт фашистий уна дукхьала хlом беш сийлахьйоккха Котало яккхаро шоай вахар дlаденна иттаи миллионаш нах дагабоахача.

США — АВАНТЮРА ДОАГlАШКО

Фолклендски (Мальвински) гlайренаш ахьан дегlаи хьийпана лактасарган [illegible]

тински конфликтана юкъе гlерташ яхаш хабараш дийца США ше бокъонца хьагучa а лаькка Лондона оагlонгахьа яьннай. Вашингтоно хlанэ гуччахьа хьаллоац колоньялни хинна владени шийга юхаккачар догдолхаш Аргентинана дукхьала герзашца дов доладаь М. Тэтчера правительство. Ницъеннай хьалха ши дукхьа дувцаш «лулям де дагадоацаш юкъе латт» яхаш Лондонен Буэнос-Айресен гобоахаш лелача хана паччахьалкхен секретара А. Хейга яь заявленеш. Из никъ беш лелача хана, хlанэ бокъонца хьагучa ма даллара, цо кхоачашде лаьрхlар юкъе конфликт эттача мехкашта «дика гlулакх делга» а доацаш Аргентинана lоткъам белгеи гlайренашта кхаь оагlорахьара доал дара план юкъе а елла Къулбехьарча Атлантике американцаш хилийтар lалаьадделгеи хинна хилар.

Гlайрений зоне тlом беча английски армадага Пентагоно дlател аргентински кемаш дlа-юха лелара хьакъехьа спутникаша - шпионашен самолеташен гулъяь разведывательни информаци. Дукхьал цу информаце новкъостал даьд гуча а даьккха, тlаккха «Хенераль Бельграно» яха аргентински крейсер дохадаь хи чу дахийтара. Англена бокъо еннай материально - технически lалашо яра американски базехи транспортни самолетехи пандa эпа. Шин мехко леладеча гlулакхашта лостам тел касткаста вlашагlбетталуча лакхерча гlулакхашка болча деятелаша. Лондоно Аргентинана дукхьала дlакхайкаьча тlемен экономически санкцеех дlакхийттай Вашингтон а. США ниттa английски колоньялни авантюра бокъонна йола доакъашхо а хинна дlаэттай. Англеи США-си Къулбехьен Атлантике латиноамерикански мехкашна шантажи lоткъами бара цу районе плацдарм lалашъе лаьрхlа леладу агрессийн гlулакхаш дерригача дунен тlа, эггара хьалха Латински Америке, харцахьа лоархlаш да. Вашингтонен Лондонен авантюристически наькъа чlоагlгlа критика яьй Куба, Никарагуа, Мексика, Перу, кхыча мехкий правительствашен паччахьалкхен деятелашен. Американски администраце гуччахьа лелаю проанглийски позици бахьан долаш Коста-Рика хьадийхад американски паччахьалкхений Организаце штабквартира Вашингтонера дlа а ьнкхе кхычахьа хьолга, ЮПИ агентства белгалдоаккхаш ма хиллара, гlайренаш бахьан долаш Шашагlкхийттача Штатана Англи хьалпаццар «Вашингтона коалици хилар кхерам болаш» да, яхаш.

Английски правительство хlанз а метта лиза я Британски флоте эггара кердагlа дарех долча эшицнана торпедировани а иь цу дохадарах. Хlаьта а США о гуччахьа хьал а доацаш новкъостал деш хилара хьалхебеш болча цун деятелаша [illegible] Англе тlом социаберцаш «Гlайренаш тlара аргентинцийн [illegible]» [illegible]

Н. МАТВИ, Д. ДЬЯМОВ (ТАСС)

Ветерана дагадоагlараш

ДАЬХЕ ЛОРАЕШ

Сийлахь-боккха Даймехка тlом хьайнача хана фабрично-заводской дешара школе шахтера говзал lомаеш вар со. 1942 шера декабрь бетта из йисте а яьнна город Мины-Шахаре эвакуацикалла балха вахар. Тlаккха Цlеча Эскаре гlулакх де вахийтар дехаш заявлени яйтп ая, бакъда, эlамита хиларах дlавиганзар.

Хьатlакхоач со эскаре вахa веза ха а. Из дар 1943 шера апрель бетта. Са тlема никъ дlаболалу 8-ча къаьсттача истребительно - танкашта дукхьаларча артбригадана чуйоагlача 435 полке. Миус яхача хи тlара дикка чlоагlъяь рубежаш йохарах немецко - фашистски оскара доккъош тlехьашкахьа довла дезаш хилар. Ниттa дlадолалдир Донбасси Левобережни Украинен мукъайоаккхалга. Шоаш мел йита городаш, юрташ, промышленни предприятеш хlалакйора фашисташа, дукха советски нах боабора.

Ниттa лира къовсам а боаттабеш тlаьхьчар тхо город Мелитопола. Из дар 1943 шера сентябрь бетта. Со вар цу хана 57 мм калибр йолча танкашта дукхьала тlом бара лаьрхlача оруде наводчик. Город мукъайоаккхаш денал гойтар тха орудийни расчето. Са, наводчика, карагlдаьлар ши немецки танк, дукха огневой точкаши моастагlчун пехотен хlалакье.

Тха 8-ча артбригадана Мелитопольски аьнка ела цlи а луш сона «За отвагу» яха медаль елар. Тlема совгlатех сантаlиа эггара дезагlа лоархlеш дар из.

1944 шера октябрь бетта тхо дlанхоач Польша столицана юхе. Висланa тlехдовлара операци дlайолайир немцаша нхуасача герзашо сийрдаьнкхача бийсана. Берда йистера 8 километр шерен 2 километр йlаьхен плацдарм хьаьнккхар оаха фашисташкара.

Из дlа ца хецаш биъ бутт гарита ха яьнкхачул тlехьагlа юха а керда наступлени йолайир советски бlухоша, Польша городаши юрташи мукъа а йоахаш. Царна юкъе цlи яккха я Лодза, Радома, Познана, Варшавай, кхыярий. Висло - Одерски операци кхоачашъеш гойтача денала, майрала мах беш тха расчета берригача бlухошта деза совгlаташ делар, хlаьта сона кхьчар кхоллагlча степена Слава яха орден яр.

1945 шера февраль бетта тlемаш гитлеровски Германе территоре тlа деш дар тхо.

Тlом хала я моастагlа эшаве а дукха ха йисаяцар, цу дукхьа хlаране ма могга майрагlа, денал доллашагlа бора тlом. Цу хана советски эскаро дlадоладу Малхбоален Померанера ши армии «Померански вал» яха оборонительни рубежи йохадра тlемаш. Цу лостаме хинначa тха полка го бу фашисташа, бакъда, беха хьоваацар советски салтий. Говзахьара оборона вlаштlехьа а яьккха, дукха немецки танкаш йохайир тха полка артиллеристаша. Цига а ши танк, дукха огневой точкаш йохайир тха расчето, дукха lобийхкар автоматчикаш. Цу тlемашка ниттa дика аьттув баларах сона лу шоллагlча степена йола Слава яха орден.

Тlем тlара хlара эпизод я маьхера, йицлургйоаца. Бакъда, шерна юкъе а я шераш дlаахарах дага латтаргьяраш

Ниттa хилар сона Берлински операци. Цун хlара улица, цlа, мукъадоаккхаш дукха цlий lомехкар советски наьха. Рейхстага тlа Коталон Байракх а йоаlаш лакхбоал тlом. Цига дакъа лаьцачарна массанена а лу «За взятие Берлина» яха медаль. Цунца цхьана сона а елар цхьоалагlча степена Слава яха кхоалагlа орден.

А. ШИЛО, запаса вонехаглеола сержант, Нохч - Гlалгlай гlишлошъеча управленена чуйоагlача УПТК начальника заместитель.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДЕША ДУВЛА ТХА ИНСТИТУТЕ

Инженераш - электрикаш вай мехка дукха эпаш хиларах 1976-ча шера тха институте хьайийллай эггара къонагlа йола керда «Производственни процессашта электрификации автоматизации яра» факультет.

Мехкдаьтта институте дийнахьа деша лоаш бараштa болх беш я ялх факультет. Уж я лакхе вай йийцар а йоацаш — мехкдаьтта - промыслови, геологоразведочни, мехкдаьтта - механически, мехкдаьтта - технологически, гlишлошъяра факультеташ. Тха я сайрийнарен заочни факультеташ, подготовительни отделени. Хlанз студенташа - заочникаша lомаю воргl тайпа говзал. Хlаьта болха боллаше, специалисташ хила дагабараш ба сайрийнарча факультеташка дешаш. Царна лаьрхlа болх беш я дийнахьа дешаш болчарна йола факультеташ. Тlехьа ца бусаш, дика дешаш болчарна, вайна ма харра, алапи а доаш отпускаш лу экзаменаш а зачеташ а дlалуча хана, хlаьта диплоша проекта тlа болх беча хана — биъ бетта отпуск.

Институте эггара къаьнагlчарех я промыслови а технологически а факультеташ. Цига кийчбу инженераш мехкдаьттахой. Теркам тlаоаш я технологий говзала. Укхаза lома а ю, йовза а йовз тайп - тайпара химико-физически процессаш.

Геологоразведочни факультет хьайийллай 1940 шера. Хlанз укхаза lомаю керда дисциплинаш, масала, разведочни геофизика лаьтта тахнара хьакъехьара lилма. Цо гlо ду мехкдаьтта лохаш лаьттан чкъор довза, тахка.

Гlишлошъяра факультето 1978-ча шера денз кхаь специальностех бола инженераш кийчбу. Из факультет чакхъяьнкхачар торо я гlишлошъеча моттиге меттел проектни институташка а къахьега.

Институте эггара йоккхагlчарех я мехкдаьтта-химически факультет. Шин профессех инженераш кийчбу укхаза.

Студенташка дикагlа дешийтара, вай замо дlадеххача бесса моллагlча хаттара жоп дала ховш уж хьалкхебара тайп-тайпара общественни гlулакхаш леладу институте. Укхаза болх беш я студентий юкъара lилма-технически кружокаш, кагийча нахен мехкарашен болх беш йола проектно - конструкторски бюро. Студентий дешара хьашташ кхоачашдара лаьрхlа я 600 эзар книжка дола библиотека. Института керттера корпусе я студенташа курсови а диплоини а проекташ кийчъяра йола центр.

Студенташка дика дешийтара, къахьегам безаш, идейно - теоретически кийчо дика йолаш уж хьалкхебара хьнннаре къахьег института партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша.

Хlара шера бlаьш бола студенташ болх бе ух студентий гlишлошъяра отрядаш вlашагl а етташ. Уж хиннаб Кареле, Сибарегlа, кхыча моттигашка. Гурахьа тха студенташ гlо деш хул республикерча совхозашта, колхозашта ялат, баьцадаараш, сомаш чуоцача.

Сакъердаме а чулоацаме а да студентий вахар а салаlар а. Хlара шера институте чакхйоах «Студентий бlаьсти» яха фестиваль. Хlара факультето цунна лаьрхlе кийчъю ши-шиий тайпара йола художественни самодеятельноста программа. Укхаза шоай кхоллам гойташ хул агитбригадаш, эстради а миниатюрай а студентий театраш, иллей, халхара коллективаш; чакхйоах тайп-тайпара йола сакъердаме сайренаш. Аьхки салаlа йиш йолаш тхоай лагерь, «Цей», «Редант», «Баксан» яха салаlара базаш я. Дика хьалаш да спорт эзачарна а. Дукха ба тха институтера баьнна республике а мехка а цlи хеза бола спортсменаш.

Укх шера 53 шу доал тха института. Цу хана денз дукха инженераш, lилма болхлой арахийцаб цо. Царех цаl ва хlанз тха институте цlи лелаю СССР lилма Академе вице - президент хинна академик М. Д. Миллионщиков.

Дувла тха институте деша!

И. БАШИРОВ, института доцент, техническа lилмай кандидат.

Армянски туф

Вай планета тlа цхьанна а моттиге нийслуш яц Армене йоаккхар санна дукха яхаш, ийга, чlоагlа гlишлон материал хула туф.

Туфашта юкъе дикагlъярех я республика къулбаседе, Артик яхача поселка юххе йоаккхаш йола сийрда цlе беса туф. Цу районе лана дукха газ йолаш хиннай, из бахьан долаш туф къаьстта ийга хул. Йолаш я туфаш lаьржа-цlе, lажагlа беса, цlе беса-сийна, сийрда цlе беса-lаьржа. Эзар шу хьалха храмаши крепостании дукхагlча дакъе эггара дукхагlа яхаш йолча сийрда цlе беса-lаьржача туфах яьй

— Хlанз, — йоах Авакян Эдуарда, Армянски ССР промышленни гlишлошъяра министра. — тханцига йоаккхаш йола туф дика йовзаш я Ленинграде, Москве, Киеве, вай мехкарча кхыча городашка. Из экспортагlа дlаухийт доазол арахьарча мехкашка. Республикерча туфа запасаш lалаьмате йоккхий я. Хlаьта а хьатlайоагlача хана йоаккхо е езаш хиларо хьахьокх цунах гlишлон хьалъяра ца а эцаш дукхагlа облицовочни материал из хиларга хьежжа пайда эца безаш болга.

Нелли СААКЯН, АПН корреспондент.

Поэта хетаяь сайре

Л. Н. Толстоя цlерагlча Нохч-Гlалгlай паччахьалкхен университете чакхъяьлар сакъердаме йола литературно-музыкальни сайре. Из сайре хетаяьр вай республике дика вовзаш волча нохчий поэта Сулейманов Ахьмада 60 шу дизара.

Гулбеннарашта хьалхашка Сулейманова кхолламах, нахара наькъах лаьца доклад йир филологически lилмай кандидата, доцента К. В. Гайтукаева. Цул тlехьагlа студенташа — А. Висултановас, Х. Умхановас, М. Магомадовас йийшар юбиляра дикагlа йола стихаш. Цул совгlа, цу вlашагlкхетаре дакъа лоацаш хиннача Дагаев Валидеи Усманов Имранеи дlаьалар Сулейманов Ахьмада стихех даьккха иллеш.

Ший вахара а кхоллама а наькъах лаьца къамаьл дир А. Сулейманова.

Литературно - музыкальни сайре безаме чакхъяьлар гулбеннарашна цlенача дег тlара Сулейманов Ахьмад даькъала а веш.

Б. МАГОМЕДОВ.

Хьехархочох дола дош

ВорхI шу гаргга ха я хьехархо Пацнев lумара Султан Назранерча № 3 йолча юкъерча школе болх беш вола. Ше болх бе волавеннача хьалхарча деношка дена къона тlехье коммунистически дог-уйла долаш кхее гlерташ, ший балхаца айхха патриотически, интернациональни, атеистически кхетам балар дувзадеш хьавоагlа из.

Хьехархочун болх дика лелабеш санна, lумара Султана хьнннаре дакъа лоац школа а района а общественни вахаре. Цун гlо-новкъосталца школе вlашагlъелла болх беш я интернациональни доттагlала клуб. Ниттa районни библиотека болхлошца цхьана кийч а дь цо чакхдаьхад республика яздархошца, районерча тlема а къахьегама а ветеранашцара вlашагlкхетараш.

Кхы цхьаькха а белгалдаякха безам бар са. Геттара хоза, бераштa пайдане хургйолча тайпара кийчъяьй Пацнева ше урокаш чакхйоаха кабинет а. Цу чу я тайп-тайпара грамматиках йола схемаш, стендаш, иллюстраци.

Цу тайпара къахьегаш бокъонца бола Даьхен кхоанен къонгаш кхебеш хьавоагlа къона хьехархо.

М. БАРАХОЕВ, Л. Н. Толстой цlерагlча университета студент.

ФЕ ХИЛА

Наькъашка лелара правилаш тlа лаьрхlа велосипедашца леларaшта йоагlаш я 26-гlа пункт. Из хозахета юкъейоалаьйц, хlара аьла пайлаьана велосипедисташа дукхадеина зулам хьача, дукхагlа даькъо кхычи транспортни средствий водителеи чlоагlагlа на [illegible] чаккдоац.

Вай мехки цхьайола городашна велосипедашц лелара лаьрхlа наькъаш дехи, кхыча транспорта уж дlа а къестаеш. [illegible] [illegible] 14 шера [illegible]

площадка тlа, транспорт лелача наькъа тlа а ца бовлаш. Цхьаькъда, велосипед наькъашна лелае йоцъо йоацараш дукхагlа нийслу наькъашка.

Массехк ди хьалха Грозне Октябрьски районе Леонова улицагlа шоай «Жигули» яха автомашина тlатеха А. Н. Гамаева вокхаьаь велосипедист Дамиаев Iншеп — № 51 йолча школа 4 классера дешархо, хlаьта из чlоагlагlа лоза а наьй.

Май бетта хьалхарча денош массехк [illegible] [illegible] 467 автомотоцикла тlатехай А. Ш. Балатханова лехкаш дукхьала йоагlача «Москвича». Мотоцикла водители цун пассажири цигга боабаьб.

Урус-Мартановски районе Урус - Мартанера Гехтlа оалача новкъа «Жигули» яха шиш автомашина А. В. Шейхмагомедова тlатехай Н. Цуцаева лехкача «Москвич» яхача автомашина. «Жигули» водители цу тlа наьгlа ши пассажири цигга боабаьб. Малгобекски районе Новкхача Ачалкхе Цхьайбаседа Хлирийе вахаш волча Н. Темурцеева шоай «Жигули» тlатехай [illegible] йоагlача [illegible] автомашина. Цига а цхьа сар [illegible] [illegible] [illegible].

Дlадахача кlирагlа (30 апреле денз 8 маю къаччалее) республика наькъашка 20 аварь хиннай, 8 сар вийнав, 13 сар лозавнаь

НГlАССР МВД ГАИ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

11 май

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.43 — «Вар лаь вая вай». Телевизионни художественни фильма 1, 2 сереш.
10.55 — Фильм-концерт.
11.25 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Вай толамаш». Телевизионни документальни фильмай программа.
15.40 — «Хьехамаш». Телевизионни журнал.
16.10 — Московски камерни оркестра концерт.
16.50 — «Къонабарий апреташ».
17.30 — «Сакъердаме моттиш».
17.45 — В. И. Ленина цlерагlча Ерригсоюзни пионерски организаце 60 шу дизарга. «Торжественно дом лу...» Телевизионни документальни фильма премьера. 1 фильм.
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — «Юрт». Телевизионни документальни фильма премьера.
19.55 — Хоккейх йола СССР сборни, 1982 шера чемпион. Телезрителашцара вlашагlкхетар.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Миштa чlоагlлора болат». Телевизионни дукхача серей художественни фильм «Испытание» яха 2 фильм.
22.40 — «Тахан дунен тlа».

II ПРОГРАММА

8.00 — lуйренара гимнастика.
8.20 — lилман-популярни фильм.
8.35, 12.00 — «Шахматни школа». Разрядникий класс.
9.05, 11.05 — Французки мотт.
9.35, 10.10 — Природоведени. 2 класс.
9.55 — ПТУ дешархошта. Астрономи.
10.25 — «Лаьттан эвансара хьаде». lилман-популярни фильм.
11.40, 12.50 — Ботаника. 5 класс.
12.30 — Документальни фильм.
13.10 — Б. Васильев. Произведеней оагlонаш.
14.00 — В. Шекспир. 2 передача.
14.30 — Географи. 7 класс.
15.20 — «Кердадараш».
17.00 — Телевизионни фильм.
17.30 — «Шо дех 2-ча ТУ».
17.50 — «Ткоца кусаш вар». Документальни фильм.
18.10 — «Нохч-Гlалгlайче гlолла».
18.30 — Б. Т. «Старт».
19.00 — «Денен халаьашти юкъера хьал» (гlалгlай меттала).
19.15 — Боксах йола дунен чемпионат. 1/4 финала. ФРГ передача.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун бераш».
20.20 — «Гудермесски консервни заводе болча» (нохчий меттала).
20.40 — «Киноникъбархой альманах».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Дмитрий Надбалдян» яхача телевизионни документальни фильма премьера.
22.35 — Дунен велогонка. ЧССР-ера передача.

12 май

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — «Родом из детства». А. И. Герцен. «Былое и думы».
9.25 — «Березка» яхача Паччахьалкхен академически хореографически ансамбля выступлени.
10.20 — «Киноникъбархой клуб».
11.20 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — СССР Болгаре Халкъа Республикашна юкъе доттагlалла, вlаши гlо дарна, вовзам лелабарна договора кулъе иттаь 15 шу дизарга. Кинопрограмма.
15.20 — Болгаре Халкъа Республика халкъа коллективий концерт.
16.10 — С. Гудзенко поэзи.
16.15 — «Мичча шо зуршиначaш».
16.45 — СССР халкъий музыкальни фольклор.
17.30 — «Хlара сурта тlа — мало».
17.45 — В. И. Ленина цlерагlча Ерригсоюзни пионерски организацe 60 шу дизарга. «Торжественно дом лу...» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 2 фильм.
18.45 — «Тахан дунен тlа».
19.00 — «Котало».
19.30 — Харьковски производственно - машинаш еьча «ФЭД» яхача объединени болхлой кагирхой сайре.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Миштa чlоагlлора болат». Телевизионни дукхача серей художественни фильма «Котало» яха 2 сери.
22.40 — «Тахан дунен тlа».

II ПРОГРАММА

8.00 — lуйренара гимнастика.
8.20 — lилман-популярни фильм.
8.35, 12.10 — «Шоана, даьйн вошo».
9.05, 11.05 — Немций мотт. lомабу шоллагlа шу.
9.35, 10.35 — Обществоведени 10 класс.
10.05 — «Миштa, фу хьех ПТУ». Кихот», 6 класс.
11.40, 12.40 — Сервантес. «Дон
13.10 — Гаршина Всеволодах дола дагалувцамаш.
14.10 — Экран — хьехархочна. Ботаника, 5 класс.
14.35 — Коталон автографаш.
15.20 — «Кердадараш».
16.55 — Херсонски областа театрий театра спектакль.
17.35 — Грознерча № 3-ча музыкальни школа берий концерт.
18.00 — «Нохч-Гlалгlайче гlолла».
18.20 — Боксах йола дунен чемпионат. 1/4 финала. ФРГ передача.
19.20 — «Дешарош» (гlалгlай меттала).
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!»
20.20 — Цхьоагlо йолча зелаьа. Грозненски УБР коллективах лаьца (гlалгlай меттала).
20.40 — Киножурнал.
20.50 — Нохч-Гlалгlай автономе 60 шу дизарах, из шоай лаlамагlа Россена юкъе яха 200 шу дизарах наькъадолчаш. «Доттагlлен боарбоалла алла» (нохчий меттала).
21.00 — «Ха».
21.35 — А. В. Неждановай цlа-гlа.

РАДИО

11 май

6.40 — Юртара lуйра (эрсий меттала)
6.55 — Хоамаш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.22 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачий программа (эрсийн гlалгlайн меттала).
8.25 — Бексултанова lумара ашараш (гlалгlай меттала).
8.45 — «Дунен халкъашта шаьера чьаь» (нохчий меттала).
9.15 — «Тхоза вадь». Писамой обзор (гlалгlай меттала).
9.30 — «Къона замано». Радиовыпуск (гlалгlай меттала).
10.00 — Передачий программа. Хаоттамах йола хоам (эрсий меттала).
16.01 — «Деьхараш тlаийцад. Миштa кхоачашду уж» (нохчий меттала).
16.16 — СССР хьалхина 60 шу дизарга» «Лакхагlа айе юбилеена хьахара социалистически наькъ». Беседа (эрсий меттала).
16.31 — «Социалистически чьхе хьалха латтача юртабоалама болхлошна», Концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.30 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
18.40 — Хоамаш.

УКВ

19.00 — Мишшанаш «Тlехьара дедl». Радиопостановка.
19.10 — «Хьона оалаш».
20.10 — «Тlохо тайрlеша». Литературна - музыкальни композици.
20.35 — Доттагlлен концерт.
20.51 — Радиоцикл. Гlалгlай тимашх йола увертюра.

12 май

6.40 — «Комсомолакхарой гlулакхаш». Корреспонденци (нохчий меттала).
6.50 — Передачий программа (эрсийн нохчийн меттала).
6.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
6.23 — «Ленинная знамя» газета обзор.
8.30 — Лирически илей концерт (нохчий меттала).
9.15 — «Коммунистий аналгарди рольь». Беседа (нохчий меттала).
9.30 — «Малдофамаш [illegible] гlолла» [illegible] (эрсий меттала).
10.00 — Передачий программа. Хаоттамах йола хоам.
16.01 — «Халкъа контроль [illegible]» (гlалгlай меттала).
16.20 — «Вахара хьесап — [illegible]» (эрсий меттала).
16.40 — Ашараш.
16.45 — «Культуран искусствоан учреждени — республика юбилейна». Къамаьл дор из НГlАССР культура министра зам. А. Т. Митрофанов (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.30 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала).
18.40 — Хоамаш.

УКВ

19.00 — С. Гапсуевий «Керттерча нахаьа тlаь». Радиоповесть.
19.35 — Маты оал Айдамирова Мамада.
19.55 — «Сей дола доттагlаах. Дудаевско ашнаp.
19.50 — Хьамсарой мехках дола иллеш.
20.50 — Къаьнга халкъий мукъамаш.

Космос

Тахан республикe гlалаи Грознеи хунцатуш морхаш а йолаш, доачам а йоацаш, [illegible] [illegible] 2—7 метр [illegible] [illegible] 20—25 [illegible]

23—25 гlаьте йоахал а [illegible] хьаш тарлу.

Кхана хунцатуш морхаш а йолаш, доачам а йоацаш, тайп-тайпарча оагlонашкахьара секунде 2—7 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилча фетара температура бийсанна 7—12, дийнахьа 20—25 градус йовхал йолаш хила тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364067, г. Грозный, Маяковски, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 3-85-07; белхашкара секретара — 9-21-00; отделаш: партийни вахара — 9-21-04; промышленностен транспортен — 9-21-01; юрта боахама — 9-21-06; культура — 9-21-05; письмой — 9-21-07; корректорски — 9-30-83.

НАШ АДРЕС: 364067, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 3-85-07; ответственного секретаря — 9-21-00; отделы: партийной жизни — 9-21-04; промышленности и транспорта — 9-21-01; сельского хозяйства — 9-21-06; культуры 9-21-05; писем — 9-21-07; корректорская — 9-30-83.

Газет ардувла шинарен, эрсен, шоаттен деношка

ОФ05115. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 2112.